

Замовник:
Мостівська сільська рада
Вознесенського району Миколаївської області

ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Генерального плану села Козубівка
Мостівської сільської ради
Вознесенського району Миколаївської області

2021 р.

Зміст

Вступ	4
1. Правові засади проведення стратегічної екологічної оцінки	4
1.1 Загальні положення	5
1.2 Вимоги до стратегічної екологічної оцінки	5
1.3 Порядок здійснення СЕО	6
1.4 Глибина проведення методології та спосіб використання стратегічної екологічної оцінки	6
1.5 Визначення зацікавлених сторін та проведення консультацій щодо вдосконалення документу державного планування та стратегічної екологічної оцінки	7
1.6 Взаємодія з громадськістю під час розробки державного документу планування та виконання стратегічної екологічної оцінки	7
2. 2. Характеристика документу державного планування	8
2.1 Загальні характеристики та цілі розробки документу державного планування	8
2.2 Зв'язок з іншими стратегічними програмами та документами планування	9
3. Визначення обсягу та методів проведення стратегічної екологічної оцінки	11
3.1 Стисла характеристика села Козубівка	12
3.2 SWOT-аналіз	12
3.3 Визначення ключових екологічних проблем села Козубівка у тому числі стану здоров'я	13
3.4 Аналіз поточного стану довкілля, умов життєдіяльності населення, з врахуванням стану здоров'я та прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено	15
3.5 Аналіз тенденцій розвитку стану довкілля без врахування можливих змін	33
4. 4. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності та стану довкілля населення на територіях, які ймовірно зазнають впливу	33
5. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	34
6. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені в міжнародному, державному та інших рівнях	38
7. Аналіз можливого впливу та ймовірних наслідків виконання документу державного планування та обґрунтування стратегічного рішення	41
7.1 Аналіз позитивного впливу на довкілля у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі	41
7.2 Аналіз негативних наслідків у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективах, у тому числі тимчасових, постійних, вторинних, кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків	42

7.3	Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення-----	47
7.4	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування -----	47
7.5	Розгляд можливих альтернатив та інших сценаріїв -----	53
7.6	Врахування зауважень та побажань до стратегічної екологічної оцінки -----	54
7.7	Обґрунтування стратегічного рішення генерального плану села Козубівка-----	54
8.	Мета та методи проведення моніторингу стану довкілля	55
8.1	Пропоновані критерії оцінки змін стану довкілля, здоров'я населення та умов життєдіяльності-----	57
9.	Резюме	58
	Використані джерела:	62

Вступ

Генеральний план села Козубівка складається як частина схеми планування території Миколаївської області та Генеральної схеми планування території України у повній відповідності чинному законодавству України.

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, що спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та економічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана із необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країни, регіонів і населених пунктів.

Генеральний план – це державний документ планування, який є основним стратегічним документом планування розвитку території. Згідно з Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», прийнятим 20 березня 2018 року у відповідності до протоколу Європейської Екологічної Комісії ООН про Стратегічну Екологічну Оцінку прийнятим у Києві 21 травня 2003 року, та ратифікованим 1 липня 2015 році Верховною Радою України, генеральний план є об'єктом стратегічної екологічної оцінки (далі СЕО).

Стратегічна екологічна оцінка виконується, передусім, з метою запобігти шкідливим наслідкам виконання планів соціально-економічного розвитку та для впровадження сценарного підходу при розробці стратегічних документів. Цей спосіб передбачає не аналіз негативного впливу «постфактум», а вибір таких умов впровадження стратегії, котрі насамперед не будуть вчиняти руйнівного впливу на довкілля, а також передбачити заздалегідь компенсаційні механізми та заходи.

Стратегічна екологічна оцінка до проекту «Генеральний план с. Козубівка Мостівської сільської ради об'єднаної територіальної громади Вознесенського району Миколаївської області» розроблений ТОВ «Нікопроект» відповідно до договору № МД/21/02-1 від 29.04.2021 р. укладеного із виконавчим комітетом Мостівської ОТГ.

1. Правові засади проведення стратегічної екологічної оцінки

Виконання СЕО проводиться у відповідності до таких нормативних актів України:

- 1.** Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- 2.** Закон України «Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті»;
- 3.** Протокол «Про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» (від 21

травня 2003р.);

4. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів №296 «Про затвердження методичних рекомендацій до здійснення стратегічної екологічної оцінки».

1.1 Загальні положення

Необхідність проведення СЕО встановлена законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», який вимагає проведення аналізу усіх документів державного планування для оцінки можливого впливу їх виконання на довкілля.

Проведення СЕО обумовлено необхідністю додержання принципів сталого розвитку та спрямування зусиль на підтримання та відновлення навколишнього середовища для майбутніх поколінь. Це здійснюється при впровадженні програм та планів соціально-економічного розвитку територій та поліпшення сучасних умов життєдіяльності населення.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування, а саме генерального плану.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

1.2 Вимоги до стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка є обов'язковою частиною процесу розробки генерального плану села Козубівка та її виконання інтегровано безпосередньо у процес планування. У процесі здійснення СЕО важливо оцінювати можливі альтернативи щодо пропонованого генерального плану та умов його виконання. Кожна з альтернатив, які розглядаються, повинна бути обґрунтована з точки зору впливу на довкілля, а прийнятий варіант повинен пропонувати найвищий рівень безпеки для навколишнього середовища.

У процесі здійснення СЕО надаються широкі можливості щодо участі громадськості, починаючи з перших етапів СЕО, коли ще можливо розглядати альтернативні варіанти та вносити пропозиції щодо змін. Процедура СЕО передбачає заходи до залучення громадськості, такі як: громадське обговорення, консультації з цільовими групами, місцевими радами, адміністраціями. Дуже важливо вже на ранніх стадіях оцінки виявити усі існуючі екологічні проблеми території. Передусім СЕО – оцінка, яка передбачає певний рівень деталізації проблем та інформації, тому використовуються обґрунтовані методи аналізу,

досліджень та збору інформації. Звіт про СЕО складається з обов'язковим врахуванням зауважень зацікавлених сторін та громадськості, містить звіт про внесення змін у генеральний план згідно зауважень.

1.3 Порядок здійснення СЕО

У відповідності до ст. 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», порядок здійснення СЕО повинен складатися з наступних етапів:

- визначення обсягу СЕО;
- складання звіту СЕО;
- проведення громадського обговорення та консультацій, у тому числі транскордонних консультацій;
- врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;
- інформування про затвердження документа державного планування;
- моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Згідно до затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

1.4 Глибина проведення методології та спосіб використання стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка генерального плану, виконана на вимогу чинного законодавства, а саме Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та у відповідності до вимог затвердження методичних матеріалів, а саме Наказу Міністерства екології та природних ресурсів №296, та містить повний обсяг необхідної інформації згідно п.2 ст. 11 Закону України про «Стратегічну екологічну оцінку» та згідно ДСТУ Н.

З метою різносторонньої оцінки ймовірного впливу на довкілля застосовувалися такі методи отримання інформації:

- вивчення проекту містобудівної документації;
- аналіз статистичних даних наведених у статистичних довідниках та щорічному статистичному збірнику;
- аналіз динаміки зміни показників;
- відкриті джерела, зокрема інтернет-сайти.

Вхідні дані аналізувалися методами простого порівняння, матричного аналізу, SWOT-аналізу та інших.

1.5 Визначення зацікавлених сторін та проведення консультацій щодо вдосконалення документу державного планування та стратегічної екологічної оцінки

Генеральний план – це основний документ планування розвитку території, у розробці якого зацікавлені органи влади (місцеві, районні та обласні адміністрації), місцеве населення, представники підприємницької діяльності, наукові, громадські, дослідні, освітні організації тощо.

Для якісного виконання СЕО, у відповідності до Закону України «Про стратегічну Екологічну оцінку», були визначені наступні зацікавлені сторони:

Зацікавлена сторона	Спосіб взаємодії	Результат взаємодії
Місцеве населення.	Громадські слухання та обговорення, презентації, інформування.	Зауваження та побажання
Сільська рада с. Козубівка на чолі з сільським головою.	Консультації, інформування.	Зауваження надані у процесі СЕО.
Районна адміністрація Вознесенського району.	Інформування.	
Управління екології та природних ресурсів Миколаївської ОДА.	Консультації, попереднє надання проекту звіту для зауважень.	Надані зауваження та побажання щодо вдосконалення генплану та СЕО.
Департамент охорони здоров'я Миколаївської ОДА.	Консультації, попереднє надання проекту звіту для зауважень.	

Взаємодія із зацікавленими сторонами документується у вигляді протоколів, або виконується у виді офіційного листування. Протоколи консультацій та прийнятих рішень у стислому виді додаються до звіту про СЕО у вигляді додатків.

1.6 Взаємодія з громадськістю під час розробки державного документу планування та виконання стратегічної екологічної оцінки

Залучення громадськості, а саме місцевого населення та місцевої ради до активної участі в процесі СЕО, найбільш ефективно на початкових етапах, зокрема для отримання інформації щодо стану довкілля і здоров'я та для отримання зворотного зв'язку щодо можливого впливу пропонованих у плані змін. Також взаємодія з громадськістю буде необхідною мірою при здійсненні моніторингу стану довкілля після виконання документу державного планування (далі - ДДП).

Етап СЕО	Зв'язок із громадськістю (тип заходу/тема/регламент)	Результат
Аналіз поточного стану довкілля та здоров'я місцевого населення на	Проведення громадських слухань, із обговоренням проблем поточного стану довкілля та їх впливу на	Формалізація результатів громадських слухань, у вигляді протоколів, із

зазначений у ДДП території	здоров'я і добробут місцевого населення	подальшим включенням їх до складу звіту про СЕО ДДП, та використання отриманої від громадськості інформації, аргументованих зауважень і побажань щодо СЕО, при проведенні відповідної оцінки
Аналіз ймовірного впливу виконання запропонованих у ДДП змін на довкілля та здоров'я місцевого населення	Проведення громадських слухань, із обговоренням варіантів ймовірного впливу запропонованих у ДДП змін, на здоров'я і добробут місцевого населення та проекту Звіту про СЕО	
Оприлюднення результатів проведення СЕО ДДП	Інформування про результати виконання СЕО ДДП, що формалізовано у вигляді – Звіт про СЕО ДДП. Котрий було розміщено на офіційних інформаційних ресурсах, в мережі Інтернет.	Звіт про СЕО

2. 2. Характеристика документу державного планування

У відповідності до ст.17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», генеральний план населеного пункту є основним видом містобудівної документації (МД) на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. На підставі затвердженого генерального плану населеного пункту розробляється план земельного-господарського устрою, який після його затвердження стає невід'ємною частиною ГП. Послідовність виконання робіт з розроблення генерального плану населеного пункту та документації із землеустрою визначається будівельними нормами, державними стандартами, правилами і завданнями на розроблення (внесення змін, оновлення) МД, яке складається із затвердження її замовником за погодження з розробником. У складі ГП населеного пункту може розроблятися план зонування території. Рішення про розроблення ГП приймає відповідна сільська, селищна або міська рада.

2.1 Загальні характеристики та цілі розробки документу державного планування

Документ державного планування села Козубівка розробляється у повній відповідності до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Генеральною схемою планування України та схемою планування території Миколаївської області.

Розробка генерального плану с. Козубівка виконується для:

- відображення поточного стану економічного та соціального розвитку с. Козубівка;
- створення умов для сталого розвитку;

- визначення функціонального призначення окремих земельних ділянок;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування забудови та іншого використання територій;
- обґрунтування зміни межі населеного пункту, черговості й пріоритетності забудови та іншого використання територій;
- введення містобудівних обмежень;
- відображення існуючої технологічної мережі та визначення необхідності її модернізації;
- побудови умов для подальшої розробки документів державного планування, зокрема розробки ДПТ.

Основною метою складання генерального плану території с. Козубівка є поліпшення умов життя населення, зокрема підвищення соціальних та екологічних стандартів, додержання санітарно-гігієнічних вимог, створення сприятливих умов та визначення напрямів сталого розвитку. У середньостроковій перспективі створення умов розвитку села є однією з найважливіших цілей враховуючи те, що в Україні затверджено стратегії сталого розвитку до 2020 року.

2.2 Зв'язок з іншими стратегічними програмами та документами планування

Генеральний план села Козубівка знаходиться у синергетичному зв'язку із стратегічними документами соціально-економічного та сталого розвитку Миколаївської області та України. Цілі генерального плану спрямовані на виконання стратегії розвитку Миколаївської області та поліпшення життя населення у довгостроковій перспективі.

- формування зручних комунікаційних та планувальних зв'язків, що поліпшують структуру населеного пункту, а також транспортну доступність до його структурних елементів;
- розвиток рекреаційних та курортних територій
- комплексна організація системи центрів населеного пункту, організація соціального забезпечення та побутового обслуговування населення;
- розвиток транспортної та інженерної інфраструктури;
- поліпшення стану навколишнього середовища;
- зміна меж населеного пункту за рахунок прилеглих ділянок, зокрема ділянок з земель запасу;
- встановлення режиму забудови територій, на яких передбачено провадження містобудівної діяльності;
- визначення і раціонального взаємного розташування зон житлової та громадської забудови, виробничих, рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних та інших зон і об'єктів;
- планувальна реконструкція існуючої забудови та територій;

- збереження, створення та відновлення рекреаційних, природоохоронних оздоровчих територій та об'єктів, ландшафтів, лісів, парків, скверів, окремих зелених насаджень та природних водойм;
- визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання.

Окрім зазначених стратегічних документів генеральний план знаходиться у зв'язку з середньостроковими програмами регіонального розвитку, розроблених у відповідності до стратегії сталого розвитку.

Генеральний план с. Козубівка розробляється згідно з рішенням Мостівської сільської ради, відповідно до:

- схеми планування території Миколаївської області;
- стратегії сталого розвитку Миколаївської області до 2020 року;

Крім того, генеральний план розроблений відповідно до діючих Державних будівельних норм України:

- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Кодекс України про надра;
- Лісовий кодекс;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- ст. 31 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Наказ Мінрегіону "Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації" від 16.11.2011 р. № 290;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні» від 25.05.2011 р. № 555;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення» від 16.09.2015 р. № 712;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;
- ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН-Н Б Б.1-1-12:2012 «Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг)»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова території»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території»;

- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- ДБН В.2.2-13-2003 «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди»;
- ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів»;
- ДБН В.2.2-4-97 «Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів»;
- ДБН В.2.2-23:2009 «Підприємства торгівлі»;
- ДБН В.2.2-9-2009 «Громадські будинки та споруди»;
- ДБН В.2.3-5-2001 «Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів» зі змінами;
- ДБН В.2.3-4:2017 «Автомобільні дороги»
- ДБН В.2.3-15:2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів»;
- ДБН В.2.3-16:2007 «Норми відведення земельних ділянок для будівництва (реконструкції) автомобільних доріг»;
- ДБН Б 2.2-1:2008 «Кладовища, крематорії та колумбарії. Норми проектування»;
- ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування»;
- ДБН Б.2.2.-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»;
- Правила охорони електричних мереж, затверджені постановою КМУ від 04.03.1997 р. №209;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- Державні санітарні правила та норми 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»;
- та іншої документації, що може бути використана при розробленні генерального плану населеного пункту.

Окрім зазначених у таблиці стратегічних документів генеральний план знаходиться у зв'язку з середньостроковими програмами регіонального розвитку, розроблених у відповідності до стратегії сталого розвитку.

3. Визначення обсягу та методів проведення стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка генерального плану проводиться з метою оцінки можливого негативного впливу на довкілля, умови життя та стан здоров'я населення зі сторони вирішення існуючих екологічних проблем території села

Козубівка. Стратегічна екологічна оцінка проводиться методом часткової інтеграції у процес розробки генерального плану на заключній стадії та передбачає співпрацю виконавців СЕО з розробниками генерального плану та обласною адміністрацією.

3.1 Стисла характеристика села Козубівка

№	Характеристика	Од. вим.	Показник
1	Площа населеного пункту	га	137,85
2	Загальна кількість населення	осіб	843
3	Загальна кількість домогосподарств	шт	235
4	Площа житлової забудови	га	63,91
5	Відстань до обласного центру	км	108
6	Відстань до районного центру	км	18,7
7	Відстань до найближчої залізничної станції	км	19
8	Навчально-виховний комплекс	шт	1
9	Наявність лікарень та амбулаторій	шт	1
10	Середня висота над рівнем моря	м	27
11	Наявність у домогосподарствах центрального водовідведення		Центральне водовідведення відсутнє
12	Забезпеченість домогосподарств центральним водопостачанням		Через мережу водонапірних башт
13	Забезпеченість централізованим газопостачанням		Відсутня система централізованого газопостачання

3.2 SWOT-аналіз

Сильні	Слабкі
1) Вигідне географічне розташування — через населений пункт проходять автомобільні дороги загального користування місцевого значення: обласна О150904 Доманівка-Козубівка; 2) В межах населеного пункту с. Козубівка Вознесенського району протікає річка Чортала, права притока річки Південний Буг, басейн річки Південний Буг; 3) Село розташоване на відстані 18,7 км від районного центру, м. Вознесенськ та 19 км до залізничної станції; 4) Біля меж с. Козубівка розташоване заповідне місцевого значення урочище «Молдавка»; 5) Наявність інвестиційно привабливих ділянок для розвитку соціальної та сфери; 6) Розташування в зоні вирощування сільгосппродукції;	1) Недостатнє розвинення інженерних мереж; 2) Наявність планувальних обмежень; 3) Недбале поводження з природними ресурсами; 4) Недостатня кількість робочих місць; 5) Демографічне зменшення населення; 6) Наявність в межах населеного пункту територій непридатних для освоєння; 7) Відсутність рішень стосовно поводження з твердими побутовими відходами; 8) Відсутність якісної медичної та соціальної інфраструктури; 9) Сезонна зайнятість населення;

7) Сприятливий для забудови рельєф; 8) Відсутність застоїв повітря, що не підтримує накопичення викидів у повітрі в межах населеного пункту;	
Можливості	Ризики
1) Розвиток сільського господарства; 2) Розвиток соціальної інфраструктури; 3) Демографічний приріст; 4) Заощадження інвестиційних проектів; 5) Підвищення комфортності проживання в населеному пункті; 6) Поліпшення екологічного стану, шляхом впровадження системи роздільного збору побутових відходів; 7) Максимальне використання вільних земель для розвитку населеного пункту. 8) Реконструкція та розвиток транспортної та інженерної інфраструктури; 9) Відновлення ландшафтно-рекреаційних територій;	1) Зменшення трудових ресурсів і загальне скорочення населення; 2) Демографічне вибуття населення; 3) Недотримання санітарних вимог; 4) Порушення правил використання територій за функціональним призначенням; 5) Ігнорування проектних рішень щодо інженерних мереж; 6) Ігнорування рішень, щодо інженерної підготовки території (запобігання зсувів, обвалів тощо); 7) Відсутність достатнього фінансування для вирішення основних проблем населеного пункту; 8) Зміни клімату та збільшення частоти катастрофічних кліматичних явищ (урагани, повені тощо); 9) Збільшення шумового навантаження на довкілля; 10) небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та інтенсивного сільського господарства; 11) Збільшення забруднення навколишнього середовища внаслідок діяльності транспорту.

3.3 Визначення ключових екологічних проблем села Козубівка у тому числі стану здоров'я

Екологічна проблема	Екологічні цілі генерального плану	Цілі вкладені в інших стратегічних документах
Атмосферне повітря		
Забруднення повітря автомобільним транспортом, у тому числі шумове забруднення	Створення захисних зон згідно ДБН. Реконструкція існуючої транспортної мережі села	Скорочення обсягів викиду шкідливих речовин.
Забруднення повітря пилом під час незначного вітру	Збільшення відсотку озеленення	
Водні ресурси		
Відсутність централізованого водовідведення	Створення умов для розробки проекту системи водовідведення	Модернізація та розвиток водопровідно-каналізаційного господарства області

Погіршення якості питної води та нестабільність якості питної води.	Створення системи централізованого водовідведення	Модернізація та розвиток водопровідно-каналізаційного господарства області
Забруднення р. Чортала	Організація полігону ТБО для заховання відходів	Захист та відновлення річок Миколаївської області
Заболоченість території вздовж р. Чортала	Розчистка русла річки від мулу та болотної рослинності	
Земельні ресурси		
Посилена повітряна ерозія ґрунтів за рахунок знищення захисних зелених зон	Відтворення зелених зон в межі населеного пункту.	
Розташування кладовищ традиційного біля житлової забудови	Закриття існуючого кладовища, з подальшим відкриттям нового на північному заході від меж населеного пункту	ДСанПІН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»
Наявність складських приміщень біля житлової забудови	Встановлення санітарно-захисних обмежень	Модернізація виробництва як невід'ємна складова інноваційного розвитку підприємства
Біорізноманіття		
Скорочення біорізноманіття	Створення штучних зелених зон та умов для сталого відтворення біорізноманіття	ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища»
Скорочення природної зеленої зон	Створення зелених зон загального користування у межах села	
Поводження з відходами		
Наявність несанкціонованих стихійних звалищ	Рекультивация та санація несанкціонованого сміттєзвалища	Відповідно до Схеми планування території Миколаївської області, для обслуговування жителів села Козубівка, передбачені сміттєзвалища/полігони, що мають бути спеціально обладнані, розташовані біля населених пунктів Суха Балка, Лідіївка, а також смт Доманівка.
Відсутність роздільного збору сміття, зокрема пластику	Створення умов для розробки проекту сміттесортувальної станції та розвитку системи санітарного очищення території населеного пункту	
Здоров'я населення		
Недостатня кількість зелених зон загального користування	Створення зелених зон загального користування, загальна площа яких, відповідатиме кількісним нормативним показникам	Зменшення викидів CO ₂
Розташування кладовищ традиційного біля житлової забудови	Закриття існуючого кладовища, з подальшим відкриттям нового на північному заході від меж населеного пункту	ДСанПІН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»

Техногенна безпека та технологічні мережі		
Відсутність пожежного депо	Передбачене розташування пожежного депо по вул. Шкільна на 2 пожежні машини	ДСТУ 8767:2018 "Пожежно-рятувальні частини. Вимоги до дислокації та району виїзду, комплектування пожежними автомобілями та проектування"
Незадовільна якість покриття певних ділянок вуличної мережі доріг	Передбачена реконструкція вуличної мережі доріг із облаштуванням захисних зон	

Географічне розташування с. Козубівка потенційно надає можливості економічно-соціального розвитку. Село Козубівка розташоване неподалік від районного центру м. Вознесенськ та залізничної станції «Вознесенськ».

Через населений пункт проходить автомобільна дорога місцевого обласного значення О150904 Доманівка-Козубівка.

На території села та біля його меж розташовані складські приміщення, тракторна бригада, сільськогосподарське підприємство та теплиці, які надають можливості для подальшого розвитку населеному пункту.

В межах населеного пункту с. Козубівка Вознесенського району протікає річка Чортала, права притока річки Південний Буг, басейн річки Південний Буг. Також біля меж с. Козубівка розташоване заповідне місцевого значення урочище «Молдавка».

3.4 Аналіз поточного стану довкілля, умов життєдіяльності населення, з врахуванням стану здоров'я та прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено

Екологічна оцінка стану довкілля у процесі розробки генерального плану базувалася на статистичній інформації, узагальнених показників по області, усереднених аналітичних показників, отриманих із відкритих джерел та з адміністрації району. Стан здоров'я населення оцінювався через аналіз статистичних даних та через проведення безпосереднє опитування мешканців села.

Потрібно відмітити, що наявність необхідної інформації для стратегічної оцінки у більшості випадків недоступна, оскільки вона ніколи не збиралася. Накопичена інформація не є релевантною щодо стратегічного оцінювання, тому що носить адміністративний характер, а її використання не є доцільним.

Географічне положення:

Географічне положення населеного пункту – 48°07'07" північної широти, 31°13'09" східної довготи.

Територія с. Козубівка розташована в західній частині Миколаївської області; відповідно до фізико-географічного районування: в межах

Південноподільської схилово-височинної області північностепової підзони степової зони.

Клімат:

Клімат помірно-континентальний, що характеризується тривалим спекотним і засушливим літом і недовгою м'якою зимою.

Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників, необхідних для обґрунтування й прийняття планувальних рішень, наведена за даними багаторічних спостережень.

Основні метеорологічні показники

Метеорологічні показники	Характеристика
Температура повітря: - середня за рік - абсолютний максимум - абсолютний мінімум	+9,9°C +38,0°C -29,0°C
Розрахункова температура: - самої холодної п'ятиденки - зимова вентиляційна	-20,0°C -6,4°C
Опалювальний період: - середня температура - період	+1,1°C 161 доба
Глибина промерзання ґрунту: - середня - максимальна	25,0 см 55,0 см
Висота снігового покриву: - середня декадна	9,0 см
Атмосферні опади: - середньорічна кількість - середньодобовий максимум - спостережений місячний максимум	353,0 мм 35,0 мм 74,0 мм (06.1956 р.)
Максимальна швидкість вітру: - річна - 5 років - 10 років - 20 років	21 м/с 24 м/с 24 м/с 25 м/с
Переважаючий напрям вітру протягом року	холодний період – Сх – 18,4 %, теплий період – ПдЗх – 20,6 %.
Особливі атмосферні явища: - тумани - заметілі - грози - штиль	52 дні 5 днів 22 днів 0,8 днів на рік

В цілому, кліматичні умови щодо планувальної організації території сприятливі для містобудівної діяльності. Містобудівні обмеження по даному фактору відсутні.

Викиди парникових газів. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які

утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Прогнозовані зміни клімату. В Україні в умовах нестабільної економіки та загострення екологічної ситуації зміна клімату може мати серйозні наслідки. Зміна клімату в Україні помітно впливає на сільське та лісове господарство, водні та прибережні ресурси. Висока вірогідність суттєвої зміни урожайності сільськогосподарських культур. Внаслідок потепління клімату на території України ймовірно буде проходити трансформація типів лісу, його видового складу, продуктивності та стабільності.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Геологічна будова:

У геоструктурному відношенні територія розташована в межах Причорноморської западини. Поверхневі відклади представлені піщано-глинистими, вапняковистими утвореннями кимерій-куяльницького ярусів, серед яких переважають глини, а також залізисті піски та пісковики.

Різноманітність літологічного складу осадової товщі обумовлює складні гідрогеологічні умови регіону. В четвертинних та неогенових відкладах виділяється значна кількість водоносних горизонтів. Ґрунтові води залягають на глибинах від 1 до 20 м. Хімічний склад та мінералізація закономірно змінюється з північного заходу на південь від прісних до солоних, від гідрокарбонатних до сульфатно-хлоридних та хлоридно-натрійових, що визначається не тільки зміною потужності зони інтенсивного водообміну, а і ступеню розчленованості рельєфу.

Гідрологічні умови:

Згідно листа від 25.05.2021 №875/07, наданого Державним агентством водних ресурсів, в межах населеного пункту с. Козубівка Вознесенського району протікає річка Чортала, права притока річки Південний Буг, басейн річки Південний Буг.

Річкова система Миколаївської області відноситься до басейну Чорного моря, у тому числі до басейнів річки Південний Буг (59,5%). В цілому за даними Держгеокадастру України станом на 1 січня 2016 року, поверхневі води займають площу 128,8 тис. га, що складає 5,2% від загальної площі області. Такий показник є вищим за середній по Україні (4%). При цьому дві третини з цієї площі зайняті прибережними замкнутими водоймами та лиманами, що обумовлене

розташуванням в межах області гирлових ділянок таких великих річок як Південний Буг.

На території області налічується 121 річка (довжиною більше 10 км) загальною довжиною 3619,84 км, з яких одна велика річка - Південний Буг (806 км, в межах Миколаївської області - 257 км).

Головна водна артерія регіону - річка Південний Буг, що є третьою за величиною і довжиною в Україні, протікає територією області на відстані 195 км і закінчується Бузьким лиманом. Гідрографічну мережу області формують також притоки Південного Бугу.

Гідрологічний режим водотоків обумовлений весняним паводком та низькою літньою меженню з незначними дощовими паводками в окремі роки. Річка Південний Буг з більш глибоким ерозійним врізом живиться переважно за рахунок підземних вод четвертинних та неогенових відкладів.

Болота на Миколаївщині займають незначну площу (21,1 тис. га) та розміщені здебільшого в заплавах річок. Насамперед, це плавні гирлової області річки Південний Буг.

Гідрогеологічні умови:

У гідрогеологічному відношенні Миколаївська область знаходиться на площі Причорноморського та Українського басейнів підземних вод.

Морфометрія річкових долин різна і обумовлена геологічними характеристиками території - на півночі Миколаївської області долини сформувались в кристалічних породах. Їх береги круті і урвисті, а глибини врізу досягають 75 м (річка Південний Буг в районі міста Первомайськ).

Основний водоносний горизонт приурочений до середньо-пліоценових, понгійських, меотичних відкладів та до тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію.

На всій території області поширені водоносні комплекси антропогенових, неогенових і палеогенових відкладів, що складаються з численних гідравлічно пов'язаних між собою водоносних горизонтів. Антропогенні водоносні горизонти містяться в алювіальних, лиманно-морських і еолових пісках та покривних суглинках на вододілах і річкових терасах. Водоносний комплекс неогенових відкладів, експлуатаційні запаси якого складають близько 80% басейну, на глибині 1,5-240 м складається з гідравлічно пов'язаних між собою водоносних пісків і вапняків, розділених водостійкими породами.

Прогнозні запаси підземних вод основних водоносних горизонтів у межах Миколаївської області визначено і апробовано у кількості 441,6 тис м³/добу.

Згідно гідрогеологічного районування, територія населеного пункту знаходиться в межах Нижньобузько-Дніпровської області недостатньої водності III зони недостатньої водності.

Природоохоронні території та об'єкти:

В межах розробки містобудівної документації – генерального плану с. Козубівка Вознесенського району Миколаївської області відсутні об'єкти природно-заповідного фонду та території, зарезервовані до подальшого заповідання.

У складі генерального плану с. Козубівка Вознесенського району Миколаївської області необхідно передбачити розділ «Охорона навколишнього природного середовища» (з відповідними графічними матеріалами) відповідно до вимог ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»

Відповідно до інформації Державного агентства лісових ресурсів України №111 від 24.05.2021 р., біля меж с. Козубівка розташоване урочище «Молдавка» квартал 7,8,9 загальною площею 157 га. Категорія лісів-заповідні лісові урочища, ліси протиерозійні. Переважаюча порода дуб звичайний, акація біла, ясен зелений, середній вік 30 років.

Прогнозовані зміни стану природньо-заповідного фонду. Можливий тиск на об'єкти ПЗФ може здійснюватися через автомобільні дороги (атмосферне, шумове забруднення), не раціональне поводження з відходами на присадибних ділянках тощо. Оскільки інформацію про точне місце розташування, межі тощо об'єктів ПЗФ відсутні надати докладний опис можливих антропогенних тисків не є можливим.

Фауна:

У водних об'єктах розташовані нерестовища, місця нагулу та зимівлі таких видів риби, як: лящ, тарань, рибець, пузанок, білизна, осетер, судак, сазан, білуга, севрюга, оселедець, тюлька, шпрот, глоса, чорноморська кефаль, піленгас, карась, бичок, щука, сом, окунь та інші. В період гніздування на територіях лісових масивів зафіксовано осоїда, орла-карлика, підорлика малого, балобана, канюків степового і звичайного, шуліку чорного, яструба великого. Характерними видами мисливської фауни є: козуля, дикий кабан, заєць-русак, лисиця, єнотовидний собака, куниця кам'яна, сіра куріпка, фазан, крижень, перепел, баранець звичайний, горлиця звичайна, крижень, лиска. Серед ссавців переважають дрібні гризуни, у тому числі байбаки. З хижих ссавців зустрічаються лисиця, ласка, тхір степовий.

Флора:

На території району переважає різнотравно-типчатково-ковилова рослинність та включає різнотравно-кострицево-ковиліві угруповання. У складі різнотрав'я переважають лучно-степові види (пирій повзучий, тонконіг

вузьколистий, костриця валіська, костриця лучна, покiсниця розставлена, ситник Жерара, скорзонера дрібноквіткова та багато інших). Цілинні степи містять варіації підзональних рослинних угруповань - типові степи, петрофільні угруповання на оголеннях скельних породах. Справжні степи представлені різнотравно-типчакowo-ковилowymi, типчакowo-ковилowymi та їх кам'янистими різновидами. Тут зустрічаються: типчак, ковила, калофака волзька. Із степового різнотрав'я на цих ділянках звичайними є шавлія поникла, залізняк бульбистий, чебрець двовидний, льон Черняєва, чистець прямий тощо. В заплавах річок та заболочених місцевостях переважає вологолюбиве різнотрав'я.

Більшу частину території району становлять агроландшафти, основу яких становлять сільськогосподарські угіддя та лісові насадження, зокрема лісосмуги та інші захисні насадження. На схилах річкових долин і балок є природні байрачні ліси, в яких переважають дуб, клени татарський і польовий, в'яз, липа, груша, яблуня, в чагарниковому ярусі - бересклет, крушина, терен, глід, шипшина. Є заплавні ліси із тополі білої, верби.

У штучних лісових насадженнях ростуть сосна звичайна та кримська, біла акація (робінія псевдоакація), софора японська, шовковиця біла, горіх грецький, берест, ясен, гледичія, тополя, береза, осика, верба, абрикос, подекуди ялина європейська. Переважають середньовікові насадження та молодняки, меншу частку займають пристигаючі, стиглі та перестиглі.

Враховуючи відсутність встановлених водоохоронних зон ці ділянки перебувають під загрозою знищення через розорювання земель, невпорядковану забудову та забруднення хімікатами, що переносяться з орних земель, автомобільних доріг та викидів від промислових та сільськогосподарських підприємств. Детальна оцінка поточного стану рослинного покриву та біотопів а також прогноз змін біотопів можливі лише після проведення низки польових досліджень.

Атмосферне повітря:

За метеорологічними умовами територія населеного пункту характеризується низьким потенціалом забруднення атмосферного повітря за несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення). Показники забруднення атмосферного повітря знаходяться у постійному динамічному стані.

ІЗА – «індекс забруднення атмосфери» по населеному пункту емпірично обраховується як низький (< 3), що пояснюється відсутністю потужної промислової виробничої діяльності. Основний обсяг викидів припадає на садибне опалення та діяльність автотранспорту.

Відповідно до інформації Управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної державної адміністрації станом на 01.01.2019р. на обліку

Департаменту відсутні об'єкти, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на території населеного пункту.

Інформації щодо незадовільного стану атмосферного повітря території населеного пункту до Департаменту не надходило.

Екологічний стан населеного пункту у частині атмосферного повітря вважати задовільним.

Заходи по оздоровленню повітряного басейну необхідно передбачати відповідно до вимог статей 10-22 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по Вознесенському (Доманівському) району

(т)

	2014	2015	2016	2017	2018
Викиди забруднюючих речовин – усього	167,624	149,905	204,054	168,853	60,517
Крім того, викиди діоксиду вуглецю	514,870	2117,061	2423,827	1802,116	924,536

Відповідно до даних Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища надана інформація щодо обсягів викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в розрізі району та міст області.

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря по районах та містах області

Міста та райони області	Обсяги викидів, тис. т		Збільшення/зменшення викидів 2019 року проти 2018 року, тис. т	Обсяги викидів 2019 року до 2018 року, %	Викинуто в середньому 1 підприємством, т
	2017 рік	2019 рік			
м. Миколаїв	3,329	+0,114	104,2	24,25	24,5
м. Вознесенськ	0,144	0	100,0	5,24	5,88
Доманівський район	0,169	-0,016	75,2	6,5	8,6

Забруднене повітря значно знижує імунітет, впливає на органи дихання, сприяючи виникненню респіраторних захворювань, катару верхніх дихальних шляхів, ларингіту, ларинготрахеїту, фарингіту, бронхіту, пневмонії. Забруднення спричиняє серцево-судинні та інші захворювання, зумовлює виникнення віддалених наслідків, тобто мутагенну, канцерогенну, токсичну, тератогенну, алергенну, ембріотоксичну і атеросклеротичну дію. Довготривале забруднення повітря відбивається також на генетичному апараті людини. Це призводить до зниження народжуваності, народження недоношених або ослаблених дітей, до їх розумової та фізичної відсталості, тощо. Забруднене атмосферне повітря значно підвищує захворюваність та смертність населення від хронічного бронхіту,

емфіземи легень, бронхіальної астми, раку легень та захворювань серцево-судинної системи, що різко знижує працездатність населення.

Дуже небезпечними для людини є сполуки азоту – нітриту і нітрати, що потрапляють у повітря з відпрацьованими газами автомобілів та під час внесення мінеральних добрив. Деякі з них є вихідними продуктами для синтезу канцерогенних речовин. Вдихання оксидів азоту є причиною розвитку емфіземи легень, звуження дихальних шляхів, набряку легень. Зростаюче забруднення повітря свинцем сприяє накопиченню його в печінці, селезінці, нирках та інших органах. Свинець, що міститься у відпрацьованих газах автомобільного транспорту, прискорюючи розпад еритроцитів, діє як протоплазматична отрута. Свинцеве отруєння викликає також функціональні зміни вищої нервової діяльності. Основними скаргами внаслідок свинцевого отруєння є головний біль, запаморочення, підвищена роздратованість, швидка втомлюваність, порушення сну. Забруднення атмосферного повітря діоксидом сірки частіше призводить до виникнення таких захворювань, як хронічний і астматичний бронхіт, бронхіальна астма, емфізема легень. Такі явища особливо характерні для дітей, хоча на їх здоров'я ніяким чином не впливають шкідливі умови праці, паління та інші чинники.

Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. У зв'язку зі збільшенням обсягів сільськогосподарського виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

Якість питної води та її запаси:

Згідно до даних Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища місцеві водні ресурси області дуже обмежені і залежать, головним чином, від притоку з інших регіонів.

За питомими показниками водних ресурсів (на одного мешканця) область займає одне із останніх місць серед областей України.

Забезпеченість річним стоком, тис.м³/рік на 1 мешканця Миколаївської області

Середньорічний		Маловодний рік	
місцевий	сумарний	місцевий	сумарний
0,44	3,09	0,26	2,15

Підземні води є основним джерелом господарсько-питного водопостачання населеного пункту, яке здійснюється з артезіанських свердловин.

Підземні води залягають у відкладеннях різного віку, генезису і літологічного складу – від тріщинуватої зони кристалічного фундаменту до сучасних (голоценових) та плейстоценових.

Прісні підземні води (з мінералізацією до 1,0 г/дм³) поширені: в північно-західній частині Миколаївської області, а саме у зоні контакту Українського басейну тріщинних вод і Причорноморського артезіанського басейну (Кривоозерський, Врадіївський і Доманівський райони); в долині р. Південний Буг у районі міст Вознесенськ і Нова Одеса (Вознесенське і Новоодеське родовища підземних вод).

Розподіл водозаборів по площі дуже нерівномірний, в середньому по області (за даними попередніх років) на 10,5 км² площі доводилася 1 свердловина для господарсько-питного водопостачання.

Використання прогнозних ресурсів підземних вод (ПРПВ) Вознесенського (Доманівського) району

№ пп	Назва адміністративного району	ПРПВ, тис. м ³ /добу	Водовідбір, тис.м ³ /добу	Освоєння в 2019 р, %
			2019 рік	
1	Вознесенський (Доманівський) район	27,60	1,822	7

Максимальна кількість забруднення потрапляє у природні води з промисловими стічними водами, які мають різний склад та великі об'єми. Комунально-побутові стоки характеризуються з одного боку високим вмістом поживних речовин, необхідних рослинам, але з іншого боку – вмістом миючих засобів, фекалій, хвороботворних мікроорганізмів, яєць гельмінтів тощо. Стоки з сільськогосподарських угідь містять мінеральні та органічні добрива. Поверхневий стік вносить забруднюючі речовини в річку з земель, які піддаються ерозії (великі та дрібні мінеральні частинки), в результаті чого здійснюється обміління та замулювання річки. Водойми забруднюються також атмосферними опадами, які вимивають промисловий і побутовий бруд з територій підприємств, гірничих виробок, сільських вулиць.

Проведеним аналізом результатів лабораторних досліджень питної води із свердловин, з'ясовано, що в де-яких районах області фіксується наявність аміаку, нітратів, заліза, марганцю, цинку. Але, окрім природних властивостей води, зміни хімічного та бактеріологічного складу питної води можуть відбуватися і за рахунок зовнішніх джерел забруднення, внаслідок життєдіяльності людини, здійснення господарської діяльності установ та підприємств.

Однією із найбільш вагомих та поширених причин забруднення води у колодязях та свердловинах є недотримання їх власниками вимог законодавства при облаштуванні та утриманні джерел водопостачання.

Для дотримання водоохоронного режиму всі свердловини потребують організації зон санітарної охорони (I пояс – 30м, водонапірних башт – 15 м). Ділянка I поясу повинна мати огорожу.

Станом на 01.01.2021 р. часткове централізоване водопостачання в селі Козубівка забезпечує одна артезіанська свердловина, потужністю 3,5 м³/год (близько 70 м³/добу). В системі водопостачання в експлуатації знаходиться одна водонапірна вежа. Споживачі житлово-комунального сектору не охоплені централізованою системою водопостачання, для забезпечення потреби у воді, використовують шахтні колодязі, розташовані на присадибних ділянках.

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою належить до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів –джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників. Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезаражування питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезаражування питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають

кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю. Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчо-кам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезаражування здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Каналізація:

Станом на 01.01.2021 р. система централізованого каналізування у селі Козубівка відсутня. Населення житлової забудови та громадські споруди користуються дворовими вбиральнями з водонепроникними вигребами.

В селі відсутнє централізоване відведення та очищення дощових та снігових вод.

Прогнозовані зміни стану водойм

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації а також розвиток сільськогосподарського комплексу прогнозується подальше забруднення водойм зазначеними вище чинниками. Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько - побутових та дощових вод, недотримання прибережно-захисних зон навколо водойм. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів у зимовий період, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності існуючими на даний час методами.

Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Газопостачання:

Станом на 01.01.2021 р. централізоване газопостачання в с. Козубівка відсутнє. Для приготування їжі використовується зріджений газ, тверде паливо або електроенергія. Для забезпечення необхідного теплового потоку споживачами села використовуються тверде паливо та електроенергія.

Теплопостачання:

Станом на 01.01.2021 р. опалення існуючих садибних житлових будинків с. Козубівка здійснюється поквартирно від автономних побутових теплогенераторів, що працюють на твердому паливі, або електриці. Опалення громадських споруд

здійснюється від місцевих теплогенераторів, що працюють на твердому паливі або електриці.

Електропостачання:

Електропостачання споживачів електроенергії с. Козубівка здійснюється від електропідстанції селища Доманівка, що знаходиться на північному-заході від села.

Споживачі в межах села отримують електроенергію по мережах 10 кВ та 0,4кВ, які виконані повітряними лініями, від трансформаторних підстанцій ТП-10/0,4 кВ. Електропостачання споживачів села забезпечують сім трансформаторних підстанцій 10/0,4 кВ.

Територією села також прокладено лінію електропередачі напругою 10 кВ від електропідстанції 35/10 «Новоконтазурівка».

Існуючі електромережі 10 кВ та 0,4 кВ виконані на залізобетонних опорах та знаходяться в задовільному стані.

Екологічний та агрохімічний сан ґрунтів:

Згідно до даних Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища Земельний фонд Миколаївської області характеризується наявністю досить високого біопродуктивного потенціалу, а в його структурі висока питома вага ґрунтів чорноземного типу, що створює сприятливі умови для продуктивного землеробства. Ґрунти Миколаївщини представлені чорноземами звичайними в центральній частині та на північному заході і південними чорноземами та темно-каштановими ґрунтами на півдні області.

Серед корисних копалин, певне промислове значення мають будівельні матеріали (граніти, вапняки, мергель, каолін, трепел, гіпс, кварцові піски, глини), також є поклади графіту, бурого вугілля, торфу. Виявлено джерела мінеральних вод, лікувальні грязі. Область недостатньо забезпечена мінерально-сировинними ресурсами.

Стан ґрунтів на території проектування визначається як природними, так і антропогенними факторами.

Причиною можливого техногенного впливу є локальне забруднення ґрунтів, при існуючій в населеному пункті системі недосконалого видалення комунальних та твердих побутових відходів (ТПВ), а джерелом забруднення є локальні ділянки їх зосередження.

Місця видалення відходів (МВВ) на території с. Козубівка Вознесенського району Миколаївської області згідно з даними реєстру МВВ відсутні.

За даними управління Держпродспоживслужби №14.52-2-09/3525 від 03.06.2021р., місця поховання трупів тварин (біогами та худобомогильники) як джерела бактеріологічного забруднення в межах с. Козубівка - відсутні. Діючі худобо могильники на території с Козубівка відсутні. Внаявності худобо

могильник виведений з експлуатації. Розташований на відстані 2.0 км від житлової забудови села. Худобомогильник паспортизований(паспорт додається), схема розташування відсутня.

Інформація щодо непридатних або заборонених до використання пестицидів та агрохімікатів на зазначеній території відсутня.

Джерелами ймовірного екологічного впливу в межах населеного пункту є кладовище в північній частині населеного пункту.

Внесення мінеральних добрив під урожай сільськогосподарських культур по підприємствах Вознесенського (Доманівського) району

	2014	2015	2016	2017	2018
Площа, оброблена мін. добривами, тис.га	34,5	32,6	37,8	42,1	41,7
Обсяг унесених мінеральних добрив (у поживних речовинах) – усього, ц	23776	22838	27441	36934	42176
у розрах. на 1 га площі, обробленої добривами, кг	69	70	73	88	101

Прогнозовані зміни стану земельних ресурсів

Враховуючи поточний стан використання сільськогосподарських територій можна очікувати подальшу поступову деградацію ґрунтів, посилення ерозійних явищ та накопичення в ґрунті хімікатів. Детальний прогноз змін стану ґрунтів населеного пункту можливий після проведення польових досліджень території та проведення агрохімічної зйомки ґрунтів.

Стан лісосмуг та заходи їх поновлення:

Загальна лісистість області становить 4,17%. Ліси області відносяться до І групи - захисні та виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та рекреаційні функції. До лісових насаджень відносяться: сосна звичайна, сосна кримська, ялинка європейська, акація біла, софора японська, шовковиця чорна, горіх грецький, берест, ясен, гледичія, тополя, береза, осина, тополя, верба, абрикос та інші.

На схилах у верхів'ях річкових долин і балках зростають байрачні ліси, в яких переважають дуб, клени татарський і гостролистий, в'яз, липа, груша, яблуня, в чагарниковому ярусі - бересклет, крушина, терен, глід, шипшина.

Категорія лісів – ліси протиерозійні. Територія земель лісогосподарського призначення не відноситься до територій об'єктів природо-заповідного фонду.

На території Мостівської сільської ради розташовані землі ДП «Веселинівський ЛГ» Мостівського лісництва, а саме:

Село Мостове ур. «Гора» - загальна площа складає 358 га , з них:

- заказники площею 197 га. Переважаюча порода акація біла, середній вік 35 років;
- пам'ятники природи площею 28 га. Переважаюча порода дуб звичайний, середній вік 60 років;

- протиерозійні площею 133 га. Переважаюча порода акація біла, середній вік 35 років.

Урочище «Черніговка» - загальна площа 152 га, категорія лісів – захисні ліси, ліси протиерозійні. Переважаюча порода акація біла, середній вік 25 років.

Урочище «Ульяново» - загальна площа складає 214 га. Категорія лісів – захисні ліси, ліси протиерозійні. Переважаюча порода дуб звичайний, середній вік 40 років.

Урочище «Веселе» - загальна площа складає 132 га. Категорія лісів – захисні ліси, ліси протиерозійні. Переважаюча порода акація біла, середній вік 30 років.

Село Суха Балка ур. «Довга Могила» - загальна площа складає 171 га. Категорія лісів – захисні ліси, ліси протиерозійні. Переважаюча порода акація біла, середній вік 30 років.

Відомість об'єктів природно-заповідного фонду по Мостівській селищній раді в розрізі населеного пункту

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду	Площа	Місце знаходження	Тип заказника	Квартал	Виділ
Заказник «Гора» Рішення виконкому Миколаївської облради від 18.03.94р. №20	197	Мостівське л-во ур. «Гора»	Ландшафтний місцевого значення	17 18	1-18 2-20
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Мостівський» Постанова Ради Міністрів УРСР від 29.01.60р. №105	28	Мостівське л-во ур. «Парк»	Загальнодержавного значення	14	1-23
Заповідне урочище «Молдова» Рішення виконкому Миколаївської облради від 21.07.72р. №391	157	Мостівське л-во ур. «Молдова»	Місцевого значення	7 8 9	1-15 1-22 1-10

Село Олександрівка ур. «Гора» - загальна площа складає 241 га. Категорія лісів – захисні ліси, ліси протиерозійні. Переважаюча порода акація біла, середній вік 30 років.

Село Козубівка ур. «Молдова» - загальна площа складає 157 га. Категорія лісів – заповідні лісові урочища, ліси протиерозійні. Переважаюча порода дуб звичайний, акація біла, ясен зелений середній від 30 років.

В насадженнях які знаходяться на території Мостівської сільської ради, не лісосічна захаращеність відсутня. Площа насаджень, що потребують суцільних санітарних рубок відсутня. Вибіркові санітарні рубки потребують насаджень на площі 52,3 га в т. ч. ур. «Гора» площею 7,1 га, ур. «Ульяново» площею 8 га, ур. «Довга Могила» площею 37,5 га.

Площа вітровальних, буреломних та сніголомних насаджень не виникла. Насаджень, пошкоджених промисловими і сільськогосподарськими викидами та пожежами не було. Площа пошкоджень дикими звірами відсутня. Площа пошкоджень від підтоплення, зниження рівня підшкірних вод відсутня. В цілому насадження знаходяться в задовільному стані.

Відновлення лісів потребує державного фінансування. Через відсутність коштів на утримання державної лісової охорони не забезпечується належна охорона лісів. Це негативно впливає на досягнуті результати степового лісорозведення та загального екологічного стану території.

Пріоритетними напрямками розвитку лісового господарства району є:

- Збільшення лісистості;
- Підвищення продуктивності та поліпшення якісного складу лісових насаджень
- Раціональне та економне використання лісових ресурсів району
- Посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Прогнозна лісозабезпеченість Вознесенського (Доманівського) району

	Площа земель вкритих лісовою рослинністю, км²	Прогнозна площа земель, вкритих лісовою рослинністю, км²	Прогнозна лісистість, %
Вознесенський (Доманівський) район	70	102,1	7

Корисні копалини:

Згідно інформації, наданої Мостівською ОТГ №502 від 05.07.2021 р. (Довідка №12), на території с. Козубівка родовища корисних копалин відсутні.

Радіаційний стан території:

Згідно постанови КМ України №106 від 23.07.1991р. і №600 від 29.08.1994 р., с. Козубівка не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми, виходи радону на поверхню, не зафіксовані.

В Управлінні екології та природних ресурсів відсутні дані щодо перевищення рівня природного радіаційного фону і вмісту штучних та природних радіонуклідів.

Обмеження по даному фактору відсутні. При проведенні будівельних заходів необхідно керуватись вимогами щодо безпечності будівельних матеріалів відповідно норм радіаційної небезпеки – «НРБУ-97» .

На території Миколаївської області понад 20 років працює Южно-Українська атомна електростанція.

Атомна станція використовує ядерне паливо – яке є потенційним джерелом забруднення довкілля радіоактивними речовинами такими як тритій, цезій, стронцій, кобальт, хром, цинк.

Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. У зв'язку зі збільшенням обсягів сільськогосподарського виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

Електромагнітне забруднення:

В межах населеного пункту електропостачання здійснюється через трансформаторні підстанції та пункти, повітряними лініями. Згідно з технічною характеристикою об'єктів електропостачання, прояви електромагнітних випромінювань, що мають планувальні обмеження в межах населеного пункту – відсутні. Охоронні зони ЛЕП визначені та відображені на відповідних схемах.

Прогнозовані зміни стану довкілля від впливу електромагнітного забруднення, якщо документ не буде затверджено. За умови збереження існуючого просторового планування території змін в інтенсивності та площі впливу не передбачається. Істотного впливу на здоров'я мешканців електромагнітне забруднення не матиме.

Стан здоров'я населення та його динаміка:

Згідно даних від Мостівської ОТГ, №502 від 05.07.2021 року, станом на 01.01.2021 року, чисельність постійного населення с. Козубівка становить 843 особи.

Чисельність постійного населення с. Козубівка, згідно даних Мостівської ОТГ, склала:

2014 р. – 817 особи;

2017 р. – 968 осіб;

2021 р. – 843 осіб.

Вікова структура населення с. Козубівка

№ п/п	Вікові групи населення	Існуючий стан (на 01.01.2021 р.)	
		Населення, (осіб)	%
1.	Діти до 16 років, тому числі:	162	19,21
	0-7 рік	37	4,38

	7-16 років	125	14,82
2.	Населення працездатного віку:	798	94,66
	- чоловіки (16-59 років)	380	45,07
	- жінки (16-54 роки)	408	48,39
	в тому числі: 17	10	1,18
3.	Населення старше працездатного віку:	124	14,70
	- чоловіки 60 років і старші	48	5,69
	- жінки 55 років і старші	76	9,01
	Все населення	843	100

Приріст чисельності населення в період переписів та динаміка чисельності населення за останні роки, що числиться за станом на 1 січня

с. Козубівка	Дані переписів			2017	2018	2019	2020	2021
	2014	2015	2016					
Всього, осіб	817	826	831	968	965	950	935	843
народилось	19	10	9	10	7	10	5	3
померло	13	8	16	11	13	11	14	6
прибуло	6	2	16	12	10	16	3	0
виїхало	6	2	22	24	12	17	26	0

В даний час господарська діяльність людини все частіше стає основним джерелом забруднення атмосфери. Різні хімічні речовини, що знаходяться у відходах, потрапляючи в ґрунт, повітря або воду, переходять по екологічним ланкам з одного ланцюга в іншу, потрапляючи врешті-решт в організм людини.

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце. Це обумовлено, насамперед тим, що забруднюючі речовини з атмосферного повітря мають найширше розповсюдження та випадають у різні середовища.

Речовини, що забруднюють природне середовище, дуже різноманітні. Залежно від своєї природи, концентрації, часу дії на організм людини вони можуть викликати різні несприятливі наслідки.

Реакції організму на забруднення залежать від індивідуальних особливостей: віку, статі, стану здоров'я. Як правило, більш уразливі діти, хворі та люди похилого віку.

При систематичному або періодичному надходженні в організм порівняно невеликих кількостей токсичних речовин відбувається хронічне отруєння.

Шкідливі речовини, що містяться в атмосфері, впливають на людський організм при контакті з поверхнею шкіри або слизистою оболонкою. Разом з органами дихання забруднювачі вражають органи зору і нюху, а впливаючи на слизисту оболонку гортані, можуть викликати спазми голосових зв'язок. Вдихаємі тверді і рідкі частинки розмірами 0,6 -1,0 мкм досягають альвеол і абсорбуються в крові, деякі накопичуються в лімфатичних вузлах.

Забруднене повітря негативно впливає переважно на дихальні шляхи, викликаючи бронхіт, емфізему, астму. До подразників, що викликають ці хвороби, відносяться SO₂ і SO₃, азотиста пара, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂S, фосфор і його з'єднання. Пил, що містить оксиди кремнію, викликає важке легеневе захворювання – силікоз.

**Окремі показники зі статистики охорони здоров'я
по Вознесенському (Доманівському) району Миколаївської області**

(за даними Міністерства охорони здоров'я; на кінець року)

	2014	2015	2016	2017
Кількість лікарняних закладів	1	1	1	1
Кількість лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів	7	7	7	7
Кількість лікарняних ліжок	127	127	127	127
Забезпеченість лікарняними ліжками (на 10 тис. населення)	49,4	49,6	50,0	50,3

Згідно даних Головного управління статистики Миколаївської області мережа медичних закладів обслуговування розвинена недостатньо та не в повній мірі забезпечує потреби населення. Також за даними захворюваності населення, можна зробити висновок, що показники високі. Для покращення стану населення генеральним планом пропонується розвинення медичної інфраструктури (лікарні, амбулаторії, фельдшерсько-акушерські пункти, аптеки).

Відповідно до інформації Доманівського ЦПМСД №1243 від 26.05.2021 року, на території населеного пункту розташований фельдшерський пункт, стаціонарне медичне обслуговування населення с. Козубівка здійснюється КНП «Доманівська БЛ» ДСР.

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено. За умови збереження існуючого просторового планування території значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами інтенсивного використання сільськогосподарських угідь, виробництва, доріг, кладовища тощо можливе накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань. Варто зазначити, що у зв'язку із пішохідною віддаленістю деяких частин села Козубівка від закладу первинної медичної допомоги, в таких місцях існує підвищений ризик наслідків травм та гострих нападів серцево-судинних хвороб, зокрема інсульту, інфаркту внаслідок несвоєчасного надання допомоги. Для таких місць рекомендується забезпечити населення засобами невідкладної медичної допомоги а також проведення навчання серед населення по наданню

невідкладної медичної допомоги.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

3.5 Аналіз тенденцій розвитку стану довкілля без врахування можливих змін.

Приймаючи до уваги загальнодержавні тенденції, що мають місце в Україні, та зокрема в Миколаївській області, щодо погіршення екологічного стану та стану здоров'я населення, можливо зробити висновок, що в разі відсутності стратегічних змін стан довкілля та стан здоров'я населення будуть далі погіршуватись.

В частині погіршення якості атмосферного повітря, позитивних змін вірогідно не відбудуватиметься, навпаки, прогрес на соціально-економічний розвиток, завдаватимуть ще більшої шкоди повітрю.

Стан водного басейну не має тенденції щодо поліпшення без дбайливого ставлення до водних ресурсів. Виснаження свердловин, з яких частково здійснюється водопостачання, а також неконтрольована зміна хімічного та бактеріологічного складу води ставить під загрозу майбутнє здоров'я населення.

Щодо порушених в наслідок засмічення побутовими відходами і підтоплення дощовими водами ґрунтів, на певних ділянках території населеного пункту, імовірні поліпшення не передбачаються. Навпаки, найбільш вірогідним є погіршення теперішнього стану, із подальшим розвитком негативного впливу цих процесів.

Здоров'я населення є ключовою цінністю, зберегти його дуже важливо. Без реформування амбулаторій та системи обслуговування населення, стан здоров'я не поліпшиться, а захворюваність буде зростати. При недостатньо розвиненій структурі спортивних споруд молодь не отримує достатньо активного фізичного розвитку, що проявляється з часом не тільки у фізичному стані здоров'я, а і в характері людини.

Умови життєдіяльності без впровадження генерального плану лишатимуться без змін та не сприятимуть розвитку села. Не зважаючи на географічне розташування та потенційні можливості, без подальшого розвитку у всіх вище зазначених напрямках, потенціал населеного пункту залишиться невикористаним, а загальні тенденції поступової деградації екологічного і соціально-економічного стану – підсиляться.

4. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності та стану довкілля населення на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Виконання генерального плану с. Козубівка не передбачає прямого впливу на інші території, окрім території виконання. Однак слід зазначити, що в наслідок

зростання чисельності місцевого населення, ймовірним є збільшення тиску чинників антропогенного характеру на довкілля. Котре може стосуватися використання води та забруднення атмосферного повітря.

5. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Під час розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

В рамках даної роботи були визначені ключові екологічні цілі та завдання у сфері охорони довкілля, їх відповідність цілям генерального плану та визначені можливості їх врахування при розробленні проектних рішень генерального плану с. Козубівка. На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень, прийнятих у проекті генерального плану, були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки.

Серед екологічних проблем, що чинять негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

1) Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

2) Забруднення поверхневих та підземних вод: погіршення анафелогенної ситуації у селі, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

3) Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;

4) Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, безпеці життєдіяльності, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;

5) Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;

6) Наявність шумового забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну;

7) Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшення забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гільмнтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

В межах розробки містобудівної документації – генерального плану с. Козубівка Вознесенського району Миколаївської області відсутні об'єкти природно-заповідного фонду та території, зарезервовані до подальшого заповідання. Проектним планом рекомендоване проведення робіт із землеустрою по визначенню меж прибережних захисних смуг від р. Чортала, передбачено роботи по благоустрою території прибережної захисної смуги. Передбачається, що дана територія стане місцем відпочинку для місцевого населення.

При виконанні заходів передбачених генеральним планом, екологічний стан довкілля с. Козубівка має покращитися, а сама територія стане привабливою для проживання та відпочинку мешканців села.

Для усунення усіх вище означених проблем необхідно виконати усі рішення, що передбачені проектним планом с. Козубівка.

Екологічна проблема (проблема пов'язана із здоров'ям населення)	Чинники що спричиняють проблему	Заходи, визначені проектом генерального плану
Атмосферне повітря		
Забруднене повітря	Забруднення повітря автомобільним транспортом	Активне озеленення узбіч, повне покриття узбіч суцільним газоном для зменшення пилу вздовж вулиць. Обов'язковим елементом благоустрою вулиць є зливові каналізація. Будівництво екологічних автостоянок. Застосування технологій утилізації та ліквідації залишків нафтопродуктів та інших відходів. Проведення ремонтно-будівельних робіт вулиць, доріг, поліпшення дорожнього покриття, переведення автотранспорту на екологічно чисті види палива.
Повітря забруднене пилом	Знищення захисних зон	
Акустичне забруднення	Через населений пункт проходить автомобільна дорога місцевого обласного значення О150904 – Доманівка-Козубівка	
Водні ресурси		
Низька забезпеченість питною водою	Географічне розташування с. Козубівка	Влаштування водопровідно-каналізаційної системи, 100% охоплення централізованим водопостачанням та побутовою каналізацією житлової забудови села. Проектування

Незадовільна якість питної води	Скид стічних вод, що формується на сільськогосподарських, комунально-складських, виробничих підприємствах та вздовж вулиць і автодоріг у р. Чортала. Недотримання режиму обмеженого господарювання у межах прибережної захисної смуги р. Чортала. Відсутність мереж побутової та дощової каналізації, вільний притік забруднених поверхневих та підземних стоків в акваторію існуючих гідро об'єктів.	мереж дощової каналізації як для виробничої, так і для житлової забудови села, а також вздовж головних вулиць, проведення процедури вертикального планування території. Обов'язковою умовою функціонування дощової каналізації є очищення забруднених дощових стоків на локальних очисних спорудах дощової каналізації і випуск очищених вод у гідро об'єкти села. Здійснення проектів землеустрою прибережної захисної смуги р. Чортала. Відповідно до ст. 88 ВКУ нормативна прибережна захисна смуга р. Чортала має становити 25 м. Прибережна захисна смуга має бути озеленена, будь-яке будівництво (окрім гідротехнічного), с/г та інша економічна діяльність має бути заборонена у межах ПЗС. Здійснення очистки забруднених (стічних) вод від підприємств та житлових господарств прогресивними сучасними методами очистки.
Заболоченість території вздовж р. Чортала	Розчистка русла річки від мулу та болотної рослинності	При освоєнні таких територій в боротьбі з високим рівнем ґрунтових вод рекомендується застосовувати як спеціальні (влаштування дренажу, підсіпки та ін.), так і загального характеру (впорядкування поверхневого стоку, гідроізоляцію та ін.) роботи. Рекомендується провести зниження рівня ґрунтових вод на глибину не менше ніж на 2,5 м на ділянках капітальної забудови та на глибину не менше 1,0 – для стадіонів, парків, скверів та інших зелених насаджень. Для боротьби з просіданням необхідне попереднє замочування лесовидних суглинків або застосування методу важкого трамбування. Для ліквідації процесів затоплення необхідне розчищення р. Чортала, для боротьби з ярами необхідна засипка мінеральним ґрунтом та проведення лісомеліоративних робіт.
Земельні ресурси		
Деградація ґрунтів	Водна та повітряна ерозія, недбале використання земель, зокрема використання великої кількості добрив	У випадку містобудівних потреб, розміри санітарно-захисних зон до житлових і громадських будинків можуть бути зменшені з урахуванням природних умов, рівня інженерного обладнання та проведення спеціальних робіт за погодженням з місцевими органами санітарного нагляду. Ємності діючого кладовища достатньо на розрахунковий період. На проектний період планується закриття кладовища зі скороченням зони до 100 м. На

Забруднення ґрунтів	Розташування кладовищ традиційного поховання біля житлової забудови	розрахунковий період запроектоване кладовище на північному заході від меж населеного пункту.
	Відсутність роздільного збору сміття	Впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів. Введення в експлуатацію сміттесортувального майданчику.
	Забруднення ґрунтів нечистотами вигрібних ям, нераціональним використанням добрив та сміттям комунальних, сільськогосподарських підприємств	100% охоплення території с. Козубівка централізованою побутовою каналізацією, дотримання режиму підприємств, застосування очисних фільтрів, раціоналізація використання добрив, влаштування сівозмін, ліквідація вигрібних ям.
Біорізноманіття		
Недбале ставлення населення до довкілля	Зменшення біорізноманіття за рахунок зменшення площі зелених насаджень, та деградації ґрунтів	Зробити перелік порушених екосистем села та розробити заходи щодо їх відновлення. Максимальне збереження природних екосистем при будівництві та інших видах господарської діяльності. Впровадження заходів та постійного контролю щодо дотримання режиму господарської діяльності в прибережній захисній смузі р. Чортала відповідно до статей 80 та 88 Водного кодексу України. Здійснення загального озеленення території села, збільшення площі захисних лісосмуг. Збереження видів флори і фауни, які внесені до Червоної книги України та Червоних списків тварин та рослин Миколаївської області. Збереження середовища існування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканості ділянок, що ставлять особливу цінність для збереження тваринного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 39 Закону України «Про тваринний світ». Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 27 Закону України «Про рослинний світ». Запровадження обов'язкової стерилізації, лікування безпритульних тварин та належного їх утримання у спеціальних притулках.

Поводження з відходами		
Забруднення території відходами пластику	Відсутність роздільного збору сміття, зокрема пластику	Комплексна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки в Миколаївській області. Територія полігона має бути упорядкована, благоустроєна, озеленена на виконання вимог п.5 Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів. Впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів. Введення в експлуатацію сміттесортувального майданчику.
Здоров'я населення		
Низький соціальний рівень життя населення	Усі вище описані ризики є чинниками, що послаблюють здоров'я людини. Перевищення показників смертності над показниками народжуваності, збільшення відсотку інвалідизації населення, доволі високі показники дитячої смертності, захворюваності новоутвореннями, висока смертність чоловіків у старшому віці.	Забезпечення населення якісною чистою питною водою, 100% охоплення житлової забудови системами водопостачання та водовідведення. Належна, своєчасна утилізація побутових відходів з території села, будівництво сміттесортувального майданчику. Забезпечення належного функціонування навчальних закладів, лікувально-профілактичних закладів села централізованим водопроводом. Забезпечення населення села якісними сировиною, харчовими продуктами. Забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних норм та санітарно-захисних зон для комунальних об'єктів. Забезпечення проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм чи у випадку надзвичайних ситуацій.

Основними джерелами забруднення є автомобільна дорога місцева обласна - О150909 Доманівка-Козубівка. В межах населеного пункту розташовані декілька підприємств: зернотік, складські приміщення, тракторна бригада та сільськогосподарське підприємство.

На півночі від меж села розташоване кладовище традиційного поховання.

6. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені в міжнародному, державному та інших рівнях

Зростання населення Землі та розвиток індустріального виробництва у світі призводить до погіршення стану довкілля, зокрема забруднення атмосферного повітря, виснаження ґрунтів та джерел постачання водних ресурсів, що, в свою

чергу, призводить до глобальних змін клімату. Для запобігання цьому у 1997 році було прийнято Кіотський протокол, до якого (оновлена редакція від 14.01.2001) приєдналися 186 країн, які є відповідальними за майже дві третини викидів парникових газів у світі. Ключові засади прийнятого протоколу були імплементовані в законодавчі акти країн-учасниць, та стали обов'язковими до виконання.

Проект генерального плану виконано з дотриманням чинного законодавства та державних будівельних норм, зокрема враховані вимоги:

- Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;
- Закон України «Про атмосферне повітря»;
- Закон України «Про охорону навколишнього середовища»;
- Закон України «Про природньо-заповідний фонд»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Водний кодекс України;
- Земельний кодекс України, та інших законів, постанов та наказів.

Екологічні та інші обмеження виконання генерального плану та провадження планованої діяльності встановлюються згідно вимог чинного законодавства України, зокрема законів України:

- «Про охорону навколишнього середовища»;
- «Про оцінку впливу на довкілля»;
- «Про охорону атмосферного повітря»;
- «Про відходи»;
- «Про природно-заповідний фонд України»;
- «Про тваринний світ»;
- «Про рослинний світ»;
- «Про екологічну мережу»;
- «Про Червону книгу України»;
- «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання», Водного, Земельного, Лісового кодексів України та інших.

Передбачено максимальне збереження природного ландшафту. Передбачено проведення досліджень характеристик води та ґрунту.

Забезпечення наявності законодавчо встановлених СЗЗ щодо об'єктів, розміщення та експлуатація яких передбачає необхідність їх утворення.

Передбачено організацію системи збору, очищення та відведення дощових стоків, реконструкцію системи водовідведення господарсько-побутових стоків.

Передбачено організацію системи роздільного збору відходів і їх своєчасного видалення, будівництво сміттєсортувальної станції та загальне впорядкування території.

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями у сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Основні напрями співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна, наступні: охорона біологічного різноманіття, охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату, охорона озонового шару, охорона атмосферного повітря, поводження з відходами, оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного різноманіття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань. Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, які стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992 р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-евразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по іншим напрямом співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту документу державного планування, що є містобудівною документацією місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних

галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань у даній сфері.

7. Аналіз можливого впливу та ймовірних наслідків виконання документу державного планування та обґрунтування стратегічного рішення

Безумовно життєдіяльність людини та науково-технічний прогрес завдають шкоди навколишньому середовищу і наша місія цю шкоду зменшити до розмірів, які не впливатимуть на стан екологічного середовища взагалі. Для цього, перед впровадженням, елементи генерального плану проходять ретельний аналіз впливу на довкілля, ризиків та можливих наслідків. У разі виникнення непередбачуваних обставин у процесі впровадження та появи ризиків, котрі досі не існували, впровадження генерального плану зазнає оперативних змін під контролем науковців, громадськості та влади на рівні Вознесенського району та Миколаївської області.

7.1 Аналіз позитивного впливу на довкілля у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі

У короткостроковій перспективі складання генерального плану дозволить розробити стратегію сталого розвитку села Козубівка, котра передбачає збалансований розвиток у соціально-економічному та екологічному напрямках. Реалізація такої стратегії цілком збігається з напрямком розвитку держави та області. Також, приймаючи до уваги тривалий процес створення об'єднаних територіальних громад, є потреба у розвитку екологічно сприятливої інфраструктури з оглядом на найближче майбутнє.

Географічне положення села та наявність генерального плану дозволять перетворити с. Козубівка на привабливий об'єкт щодо інвестування та відкрити можливість отримання грантів від ЄС для розвитку села, розміщення екологічно нешкідливих підприємств та створення робочих місць.

У середньостроковій перспективі поліпшення якості водопостачання та побудова системи водовідведення сприятиме зменшенню кількості випадків захворюваності населення, зокрема малюків, що в перспективі 30-50 років призведе до підвищення строку життя.

Рекультивация ділянок із порушеною територією для подальшого їх використання для житлової забудови, реконструкція і розвиток інфраструктури та створення зелених насаджень загального призначення, разом із збільшенням

ємності існуючих та розвиток нових об'єктів і напрямів у сфері громадського обслуговування – сприятиме підвищенню привабливості населеного пункту, як для потенційних інтересів, так і для нових мешканців села.

Додатково, слід зауважити, що впровадження генерального плану виконується під керівництвом фахівців та у зв'язку з іншими стратегічними документами. Стан впровадження регулярно відслідковується через проведення періодичного моніторингу та під контролем громадськості.

У довгостроковій перспективі робота підприємств, призведе до збільшення відрахувань та інших надходжень до бюджету по різних статтях, зокрема для відновлення стану довкілля.

7.2 Аналіз негативних наслідків у коротко-; середньо- та довгостроковій перспективах, у тому числі тимчасових, постійних, вторинних, кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків

Розробка генерального плану є стратегічним кроком спрямованим на довгостроковий розвиток території. Впровадження планів розвитку окремих земельних ділянок буде супроводжуватись обов'язковою розробкою детального плану території та проведенням СЕО.

У довгостроковій перспективі виконання генерального плану (з врахуванням зроблених побажань та пропозицій) призведе до соціально-економічного розвитку території та поліпшення умов життя населення. Поява на території села Козубівка підприємств буде сприяти збільшенню автотранспорту і відповідно забруднень від нього, а також стаціонарних джерел забруднення (у разі розташування підприємств). Також буде ймовірно збільшене споживання води, електро- і теплоенергії та підвищення кількості твердих побутових відходів.

Зміни пропонувані генеральним планом	Ймовірні негативні наслідки				Заходи щодо пом'якшення негативного впливу
	Коротко-строковий	Середньостроковий	Довгостроковий	Кумулятивний	
Модернізація зернотоку	так	так	так	так	Узгодження дій по відновленню, або створенню виробництва через розробку та затвердження ДПТ
Модернізація тракторної бригади	так	так	так	так	
Реконструкція складських приміщень	ні	так	так	так	
Резервування земельних ділянок для подальшого розташування об'єктів соціального значення	ні	ні	ні	ні	
Створення зони відпочинку із зеленими насадженнями загального користування	ні	ні	ні	ні	

Влаштування твердого покриття проїзної частини і тротуарів	ні	ні	ні	ні	
Розширення меж населеного пункту запропоновано на 27,47 га. Площа села Козубівка існ. 137,85 га, пр. 165,32 га	ні	ні	ні	ні	Доцільність цього кроку визначає Містобудівна рада
Реконструкція існуючих і будівництво нових вулиць	так	ні	ні	ні	
Створення системи централізованого водовідведення з будівництвом очисних споруд потужністю 0,280 тис. м ³ /добу	так	так	так	Можливо	Розгляд іншої системи водовідведення. Узгодження дій по відновленню, або створенню виробництва через розробку та затвердження ДПТ
Створення дощової каналізації відкритого типу	ні	ні	ні	ні	
Реконструкція ЛЕП-10кВ	Можливо	Можливо	Можливо	Можливо	Узгодження дій по відновленню, або створенню виробництва через розробку та затвердження ДПТ
Влаштування резервних стаціонарних або переносних дизель- генераторів (ДЕС)	Можливо	Можливо	Можливо	Можливо	
Встановлення розподільчих шаф і прокладання нових мереж телефонного зв'язку	ні	ні	Можливо	Можливо	
Зовнішнє освітлення вулиць	ні	ні	ні	ні	
Рекультивация порушених територій за допомогою підсипання і утворення захисних споруд	ні	ні	ні	ні	
Організувати планово-подвірну та поквартальну систему очистки з вивозом сміття на полігон ТПВ	ні	ні	ні	ні	

Шкала оцінки:

- 2 – суттєво негативний вплив;
- 1 – помірний негативний вплив;
- 0 – очікуваний вплив відсутній;
- +1 – помірний позитивний вплив;
- +2 – суттєво позитивний вплив.

Характеристика впливу основних рішень генерального плану за ділянками містобудівного розвитку на довкілля

Складова довкілля	Оцін. впл.	Характеристика впливу
Освоєння територій під проектну садибну забудову.		
Повітря	0,-1	Ризик забруднення автономними системами опалення у разі використання органічних видів палива та при користуванні автомобілями.
Водний басейн	0	Охоплення території централізованою побутовою каналізацією зводить на нівець проблему забруднення водного басейну
Ґрунти	-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися у сільському господарстві або для озеленення та заліснення. Необхідні

		рекультиваційні заходи після завершення будівництва.
Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються
Відходи	0,-1	При належному комунальному обслуговуванні та екологічній свідомості мешканців проблем з відходами не очікується. Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низької екологічної свідомості громадян.
Біорізноманяття	0	Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озеленення та благоустроєм території після завершення будівництва.
Здоров'я людини	+1	Покращення якості соціально-психологічного середовища та умов проживання населення
Освоєння територій під проектну громадську забудову		
Повітря	0,-1	Ризик забруднення автономними системами опалення в разі використання органічних видів палива та при користуванні автомобілями.
Водний басейн	0	Охоплення території централізованою побутовою каналізацією зводить на нівець проблему забруднення водного басейну
Ґрунти	-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися у сільському господарстві або для озеленення та заліснення. Необхідні рекультиваційні заходи після завершення будівництва.
Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються
Відходи	0, -1	При належному комунальному обслуговуванні та екологічній свідомості громадян проблем з відходами не очікується. Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низької екологічної свідомості громадян.
Біорізноманяття	0	Видалення рослинності для будівництва споруд має бути компенсовано озеленення та благоустроєм території після завершення будівництва.
Здоров'я людини	+1	Покращення якості соціально-психологічного середовища та умов проживання населення.
Освоєння територій під комунально-складську та сільськогосподарську забудову		
Повітря	-1	При функціонуванні комунально-складських підприємств будуть здійснюватися викиди в атмосферне повітря. Головна задача підприємств – їх зменшення через влаштування очисних споруд, фільтрів та новітніх екологічних технологій.
Водний басейн	-1	При функціонуванні комунально-складських та сільськогосподарських підприємств можливе утворення стічних вод, які підлягають обов'язковому очищенню перед скидом у водні об'єкти. Існує ризик забруднення водного басейну при недостатньому очищенні стічних вод. Головна задача підприємств – зменшення ризиків через влаштування сучасних ефективних очисних споруд, фільтрів, безводних екологічних технологій.
Ґрунти	-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися у сільському господарстві або для озеленення та заліснення. Необхідні рекультиваційні заходи після завершення будівництва. Забруднення ґрунтів промисловими токсикантами.

Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються.
Відходи	-1	Можливий ризик збільшення кількості відходів, які можуть забруднювати довкілля при неналежному вивезенні, вторинній переробці та утилізації
Біорізноманіття	-1	Забруднення повітря, води та ґрунтів буде негативно позначатися на біорізноманітті.
Здоров'я людини	-1	Забруднення повітря, води та ґрунтів буде негативно позначатися на здоров'ї населення.
Розвиток зони зелених насаджень та ландшафтно-рекреаційної зони		
Повітря	+1	Озеленення, заліснення, створення зелених зон буде позитивно впливати на екологічний стан атмосферного повітря
Водний басейн	+1	Встановлення прибережної захисної смуги вздовж р. Чортала, їх озеленення та благоустрій будуть позитивно впливати на екологічний стан водного басейну села.
Ґрунти	+1	Озеленення, створення ландшафтних зон будуть позитивно впливати на ґрунтовий покрив за рахунок біохімічних та біофізичних процесів в системі «рослина-ґрунт»
Геологічне середовище	+1	Насадження рослин (фітомеліорація) сприяє захисту території проти гравітаційних процесів, покращує гідрогеологічний режим території
Відходи	+1	Створення зелених зон передбачає видалення відходів та благоустрій території
Біорізноманіття	+2	Всі вище описані заходи будуть виражено позитивно впливати на збільшення біорізноманіття
Здоров'я людини	+2	Всі вище описані заходи будуть виражено позитивно впливати на стан здоров'я мешканців с. Козубівка
Проектні рішення щодо кладовища		
Повітря	0	Ризик забруднення атмосферного повітря не очікується
Водний басейн	-1	Очікується забруднення підземних вод при розкладанні біологічних матеріалів
Ґрунти	-2	Очікується сильне забруднення ґрунтів при розкладанні біологічних матеріалів
Геологічне середовище	-1	Очікується забруднення осадових порід при розкладанні біологічних матеріалів
Побутові відходи	0;-1	При належному комунальному обслуговуванні та екологічній свідомості громадян проблем з відходами не очікується. Можливе збільшення побутових відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низької екологічної свідомості громадян.
Біорізноманіття	-1	Забруднення підземних вод, ґрунтів, осадових порід буде негативно позначатися на біорізноманітті.
Здоров'я людини	-1	Забруднення підземних вод, ґрунтів, осадових порід буде негативно позначатися на здоров'ї людини.
Розвиток вулично-дорожньої мережі та об'єктів транспортної інфраструктури		
Повітря	-1	Забруднення повітря продуктами згоряння палива.
Водний басейн	-1	Можливе утворювання стічних вод, які підлягають обов'язковому очищенню перед скидом у водні об'єкти. Існує ризик забруднення водного басейну при недостатньому очищенні стічних вод.
Ґрунти	-1	Вилучення ґрунтів, які б могли використовуватися у сільському

		господарстві або для озеленення та заліснення. Необхідні рекультиваційні заходи після завершення будівництва. Забруднення ґрунтів продуктами згоряння палива.
Геологічне середовище	0	При врахуванні висновків звіту з інженерно-геологічних вишукувань, проблем погіршення екологічного стану геологічного середовища не очікуються
Відходи	0,-1	При належному комунальному обслуговуванні та екологічній свідомості громадян проблем з відходами не очікується. Можливе збільшення відходів при поганому комунальному обслуговуванні території та низької екологічної свідомості громадян.
Біорізноманіття	-1	Забруднення повітря, підземних вод, ґрунтів, буде негативно позначатися на біорізноманітті.
Здоров'я людини	-1	Забруднення повітря, підземних вод, ґрунтів, буде негативно позначатися на здоров'ї населення
Розвиток мереж та споруд інженерної інфраструктури		
Повітря	+1	Видалення стихійних сміттєвалищ, влаштування мереж та об'єктів газопостачання, каналізації буде позитивно впливати на екологічний стан атмосферного повітря.
Водний басейн	+2	Будівництво побутової та дощової каналізації, локальних очисних споруд, самопливних та напірних мереж комунальної каналізації, розчищення акваторії р. Чортала, інженерні рішення щодо проблем територій з проявом ЕГП будуть виражено позитивно впливати на екологічний стан поверхневих та підземних вод.
Ґрунти	+1	Інженерні рішення щодо проблем територій з проявом ЕГП будуть позитивно впливати на екологічний стан ґрунтів.
Геологічне середовище	+1	Інженерні рішення щодо проблем територій з проявом ЕГП, влаштування централізованої дощової та побутової каналізації, проведення інженерного захисту територій з проявом небезпечних процесів буде позитивно вплине на екологічний стан геологічного середовища.
Відходи	+1	Всі вище описані заходи будуть позитивно впливати на ситуацію з відходами
Біорізноманіття	+1	Всі вище описані заходи будуть позитивно впливати на збільшення біорізноманіття
Здоров'я людини	+2	Всі вище описані заходи будуть виражено позитивно впливати на стан здоров'я мешканців с. Козубівка.

Позначені дії передбачають два етапи реалізації в межах виконання генерального плану, а саме будівництво та використання за призначенням. Вплив на довкілля під час будівництва передбачається однотипний, має тимчасові прояви та не лишає наслідків ані для стану навколишнього середовища, ані здоров'я населення за дотримання норм та правил роботи під час будівництва. Пом'якшуючі та запобіжні заходи щодо впливу на довкілля розробляються на стадії робочого проекту.

7.3 Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Транскордонні наслідки від виконання генерального плану с. Козубівка не передбачаються та не очікуються.

7.4 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Генеральний план є стратегічним містобудівним документом, на базі якого у подальшому розробляється інша містобудівна документація. Тому будь-які альтернативи розробки генерального плану не розглядаються.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації. Термін "пом'якшення" відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень містобудівної документації.

Пом'якшення та запобігання потенційних негативних впливів на довкілля передбачається здійснювати шляхом виконання планувальних та інженерно-конструктивних заходів. До головних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних наслідків реалізації проекту з метою скорочення нормативних параметрів СЗЗ комунальних територій, рекомендуються наступні інженерно-планувальні заходи:

- 1) провадження новітніх технологій санітарно-технічного устаткування, що забезпечує максимальну утилізацію чи знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферу;
- 2) централізація викидів забруднюючих речовин шляхом максимального скорочення кількості труб, вентиляційних шахт, дефлекторів, аераційних ліхтарів тощо.

Закриття органами місцевого самоврядування територій діючого кладовища, що розташоване біля існуючої житлової забудови, на півночі від меж населеного пункту, після їх остаточного заповнення, з заборонаю послідуєчого їх повторного використання. Першочергово виконати 100% забезпечення житлової та прирівняної до неї забудови в межах СЗЗ діючого кладовища централізованим водопостачанням та водовідведенням.

Охорона атмосферного повітря:

- здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря, дозволами на викиди забруднюючих речовин тощо;
- вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
- здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичного впливу та вести їх постійний облік;
- оснащення джерел ефективним пилогазоочисним обладнанням, підвищення рівню технічного стану та експлуатації діючого обладнання;
- з метою зниження обсягів викидів від пересувних джерел: вдосконалення системи контролю за викидами автотранспорту, виключення етилового бензину, використання нейтралізаторів токсичних вихлопів;
- вдосконалення транспортних розв'язок в населених пунктах;
- озеленення території населеного пункту;
- розроблення проектів сільських парків, скверів тощо;
- розвиток системи теплогазопостачання - проведення реконструкції існуючих джерел тепло-, газозабезпечення, із застосуванням сучасних технологій тепло-, енергозбереження.

Відповідно до інформації Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища діяльність в галузі охорони атмосферного повітря забезпечується шляхом надання дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря з встановленням нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин з стаціонарних джерел.

Охорона водних ресурсів:

- забезпечення економного використання водних ресурсів шляхом впровадження мало- і безводних технологій, повторного використання стічних вод;
- впровадження обліку споживання води;
- розвиток систем водопостачання з метою повного забезпечення населення системою централізованого водопостачання для забезпечення необхідною кількістю води та якістю, що відповідає санітарним нормам;
- повне підключення населення та підприємств різних галузей економіки до систем централізованого водовідведення. Зазначені заходи сприятимуть запобіганню забрудненню підземних та поверхневих водних ресурсів;
- централізоване каналізування пропонується здійснювати через розбудову самопливних та напірних каналізаційних мереж, які будуть відводити

стічні води на локальні каналізаційні очисні споруди;

- продуктивність кожних локальних очисних споруд каналізації поверхневих вод, остаточні місця та розміри майданчиків для їх розташування, місця та умови скидання очищених та умовно чистих дощових вод пропонується уточнювати на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»), відповідно до вимог Держпродспоживслужби в Миколаївській області.

- розроблення спеціалізованих проектів щодо визначення меж і зон прибережних захисних смуг та їх упорядкування навколо водойм згідно існуючих проектів;

- поліпшення екологічного стану водних об'єктів на основі басейнового підходу.

Згідно регіональній доповіді про стан навколишнього природного середовища протягом 2019 року видано 243 дозволів на спеціальне водокористування, що на 92 (27,5%) дозволи менше за відповідні показники минулого року.

За звітний період, переважно у зв'язку з переоформленням дозвільної документації, анульовано 32 дозволи на спеціальне водокористування, що більше ніж 2018 року на 12 дозволів або на 37,5% .

Охорона земельних ресурсів:

- створення оптимальних умов для забезпечення ефективного використання земельних ресурсів;

- проведення консервації деградованих земель;

- збільшення обсягів рекультивації за рахунок суб'єктів, які завдають шкоди довкіллю;

- поповнення ґрунту органічною речовиною за рахунок використання залишків побічної продукції рослинництва;

- створення сприятливих умов для забезпечення ефективного використання мінеральної сировини;

- здійснення контролю за зберіганням родючого шару ґрунтів, який зазнає переміщення, під час будівельних робіт та його подальшим використанням для ландшафтного благоустрою.

- протиерозійні заходи.

- організувати збір, сортування та тимчасове зберігання відходів у спеціально відведених та відповідно обладнаних місцях;

- своєчасно вивозити відходи на утилізацію спеціалізованим організаціям.

Роботи по відновленню земель та їх облік проводиться проектно-технологічним центром охорони родючості ґрунтів та якості продукції «Облдержродючість». Центр проводить проектно-технологічні та науково-

дослідні роботи з охорони родючості ґрунтів, ведення їх державного моніторингу, а також поліпшення якості сільськогосподарської продукції та сировини.

Охорона лісового фонду:

- збільшення лісистості;
- підвищення продуктивності та поліпшення якісного складу лісових насаджень;
- раціональне та економне використання лісових ресурсів району;
- Посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Основним принципом у відтворенні лісів є обов'язкове лісовідновлення зрубів (в основному після розчищення горільників) і регульоване сприяння природному поновленню лісів. 2019 року лісгосподарськими підприємствами Миколаївського обласного управління лісового та мисливського господарства створено 172 га нових лісових насаджень.

З метою поліпшення санітарного стану лісів та для підвищення біологічної стійкості лісових насаджень державними підприємствами проведено рубок формування та оздоровлення лісів на площі 2085 га.

Динаміка проведення лісгосподарських заходів, пов'язаних із вирубуванням деревини

Рік	Загальна площа, га	Фактично зрубано, тис.м ³
1	2	3
Усього рубок пов'язаних з веденням лісового господарства		
2015	2361	34,603
2016	2492	37,690
2017	2214	31,987
2018	1751	32,189
2019	2085	29,691
	у тому числі:	
Рубки догляду		
2015	255	1,857
2016	261	1,890
2017	296	2,096
2018	153	1,349
2019	138	6,75
Лісовідновні рубки		
2015	-	-
2016	1	0,198
2017	1	0,279
2018	1	0,169
2019	-	-

Лісогосподарськими підприємствами ведеться моніторинг санітарного стану лісів: проводяться лісопатологічні обстеження, виконуються заплановані роботи з лісозахисту.

Проведено винищувальні заходи в осередках шкідників. Додатково для приваблювання птахів та профілактики поширення листогризухих шкідників розвішано штучні гнізда.

З метою запобігання лісовим пожежам влаштовано протипожежні розриви та мінералізовані смуги. Проведено роз'яснювальну роботу та інформування населення щодо дотримання правил пожежної безпеки в лісах.

Охорона ландшафтів та формування природоохоронних територій:

- вилучення з інтенсивного обробітку деградованих земель, крутосхилів, ерозійно-небезпечних ділянок з метою їх заліснення чи залуження;
- збереження і розширення територій з природним станом ландшафту, посилення природоохоронної діяльності на заповідних і рекреаційних територіях;
- розширення придатних для рекреаційного використання територій, забезпечення розвитку збалансованого туризму, сумісного з вимогами охорони довкілля, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття;
- збільшення лісистості;
- підвищення продуктивності та поліпшення якісного складу лісових насаджень;
- радіаційне та економне використання лісових ресурсів району;
- посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Проектне рішення генерального плану прийняте з урахуванням: фонового стану атмосферного повітря, наявності СЗЗ та їх благоустрою, ландшафтної структури території із системою зелених насаджень, організацією раціональної схеми транспортного руху. Врахування даних факторів при розробці генерального плану дозволяє покращити санітарний стан населеного пункту, а також сприяє формуванню його раціональної планувальної структури.

Територія с. Козубівка межує з об'єктом природно-заповідного фонду – заповідне урочище місцевого значення «Молдова».

Ландшафтні планувальні заходи :

- поліпшення стану і збереження існуючих, а також створення нових зелених насаджень загального користування (парки, сквери); доведення даного показника до нормативного 100% забезпечення жителів населеного пункту зеленими насадженнями загального користування;
- благоустрій та озеленення наявної системи нормативних санітарно-захисних зон підприємств, із віднесенням їх до категорії спеціального призначення.

Проектні пропозиції щодо санітарного очищення населеного пункту:

На сьогодні в Україні існує значна проблема в питанні поводження з ТПВ. Найпростіші методи захоронення ТПВ на полігонах та звалищах не відповідають сучасним екологічним вимогам та світовим стратегіям. Постала нагальна потреба реалізації новітніх технологій з сортування та перероблення ТПВ.

За даними управління Держпродспоживслужби №14.52-2-09/3525 від 03.06.2021р., місця поховання трупів тварин (біоями та худобомогильники) як джерела бактеріологічного забруднення в межах с. Козубівка - відсутні. Діючі худобомогильники на території с Козубівка відсутні. В наявності худобо могильник виведений з експлуатації. Розташований на відстані 2.0 км від житлової забудови села. Худобомогильник паспортизований(паспорт додається), схема розташування відсутня.

Враховуючи особливості просторового розподілу концентрації обсягів утворення твердих побутових відходів, пропонується будівництво 4 регіональних підприємства промислової переробки відходів потужністю до 100 тне. т за рік (розміри санітарно- захисної зони згідно ДБН Б.2.2-12:2019 становлять 300 м) орієнтовно в містах Южноукраїнськ, Миколаїв, Баштанка та в районі селища Сеньчине Миколаївського району.

Відповідно до Схеми планування території Миколаївської області, для обслуговування жителів села Козубівка, передбачені сміттєзвалища/полігони, що мають бути спеціально обладнані, розташовані біля населених пунктів Суха Балка, Лідіївка, а також смт Доманівка.

Остаточне розміщення підприємств промислової переробки відходів вирішується на подальших стадіях проектування після розроблення спеціалізованих схем санітарного очищення, з урахуванням техніко- економічних обґрунтувань, екологічного аналізу та інвестиційних пропозицій. Керуючись ст. 21 Закону України «Про відходи», питання щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами, створення полігонів для поховання відходів, ліквідація неконтрольованих та несанкціонованих звалищ, вирішуються органами місцевого самоврядування.

Відповідно до норм накопичення побутових відходів ДБН Б.2.2-12:2019 розрахунковий обсяг накопичення твердих побутових відходів та сміття з вулиць усього складе: 0,33 тис.т/рік, при чисельності постійного населення 930 осіб. Норма накопичення ТПВ – 300 кг сміття /рік та невраховані 20 %:

$$930 \times 300 \times 1,2 : 1000000 = 0,33 \text{ тис. т/рік}$$

Основні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення передбачають:

– охоплення усієї території населеного пункту централізованою планово-регулярною системою санітарного очищення;

- впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів;
- розроблення схеми санітарного очищення населеного пункту;
- проведення модернізації та заміни спецавтотранспорту, іншої техніки для санітарного очищення, а також придбання необхідного типу та кількості контейнерів (відповідно до спеціалізованого проекту);
- облаштування ділянок для встановлення контейнерів;
- створення умов для миття та дезобробки спецавтотранспорту та контейнерів;

Правові, організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної із запобіганням або зменшенням обсягів утворення відходів, їх збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з відверненням негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини проводити відповідно до положень Закону України «Про відходи».

Основні рішення та показники, які стосуються вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення беруться за основу, підлягають уточненню та можуть бути відкориговані на наступних стадіях проектування при розробці спеціалізованих схем санітарного очищення.

На території населеного пункту с. Козубівка підприємства, які здійснюють збирання ТПВ, відсутні.

7.5 Розгляд можливих альтернатив та інших сценаріїв

У якості альтернативних рішень виконання генерального плану населеного пункту та його окремих засад пропонується:

1. Розглянути «Нульовий сценарій», тобто відмова від проектних змін у разі незатвердження проекту генерального плану та відмову від зміни меж населеного пункту. Можливі наслідки відмови від генерального плану розглянуто та описано у п. 7. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток села є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання містобудівного ресурсу, хаотичного будівництва та погіршення екологічної ситуації у селі.

2. «Варіант виконання проектних рішень» – прийнятий варіант. При виконанні проектних рішень забезпечено збалансований підхід у системі «розвиток населеного пункту – стан довкілля». При виконанні проектних рішень передбачені заходи, що направлені на зменшення/усунення/покращення стану навколишнього природного середовища. Забудова села буде відбуватися згідно з архітектурними рішеннями, які враховують вплив об'єктів на довкілля. Окрім

того чимало інженерних рішень направлені на вирішення екологічних проблем села Козубівка (утилізація відходів, розчистка водойм, будівництво мереж водопостачання та водовідведення, теплопостачання, газопостачання, інженерного захисту та підготовки території, благоустрій та озеленення, тощо) генеральний план містить рекомендації для оздоровлення довкілля. Також важливим аспектом генерального плану є врахування санітарно-захисних зон санітарно-гігієнічного, охоронного, інженерно-геологічного, природоохоронного, історико-культурного характеру, дотримання режиму обмеження господарювання в зазначених зонах при здійсненні проектних рішень. Отже, варіант виконання проектних рішень є прийнятним і підлягає до реалізації під час розробки генерального плану с. Козубівка.

7.6 Врахування зауважень та побажань до стратегічної екологічної оцінки

У процесі розробки генерального плану та виконання СЕО були проведені заходи щодо залучення громадськості до процесу планування та оцінки, та консультації із зацікавленими сторонами: Департаментом охорони здоров'я ОДА, Управлінням екології ОДА, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством екології та природних ресурсів України, щодо побажань та зауважень. Зауваження до проекту Генерального плану були прийняті та враховані, або обґрунтовано відхилені у разі неможливості врахування. Відповідно до ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» усі зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку розглянуті, надані замовнику та вказані у вихідних даних даного звіту.

7.7 Обґрунтування стратегічного рішення генерального плану села Козубівка

Суттєвим упущенням є відсутність прогнозних матеріалів: стратегії сталого розвитку с. Козубівка та Вознесенського району, ґрунтуючись на яких слід було б розробляти генеральний план села Козубівка. Також відсутня нормативна база сталого розвитку - без цього неможливо виміряти соціально-економічні та екологічні зміни.

Генеральний план села Козубівка слід визнати таким, що не чинить шкідливого впливу на довкілля та не спричиняє ризиків для здоров'я людини. Однак з оглядом на зауваження та побажання громадськості частину пропонуваніх змін слід розглянути додатково, та обґрунтувати під час розроблення детального плану території, зокрема це стосується будівництва системи водовідведення. Також слід зауважити, що треба врахувати необхідність проведення робіт по тампонуванню свердловин та створенню водозахисних зон

біля них.

Загалом, генеральний план с. Козубівка слід визначити таким, що не чинить шкідливого впливу на довкілля та не спричиняє ризиків для здоров'я людини. Однак з оглядом на зауваження та побажання громадськості, частину пропонованих змін слід розглянути додатково та обґрунтувати під час розроблення детального плану території.

8. Мета та методи проведення моніторингу стану довкілля

Стратегічна екологічна оцінка не завершується після врахування звіту, а продовжується у вигляді моніторингу змін стану довкілля, здоров'я населення та умов життєдіяльності населення. Мета проведення моніторингу вперш за все виявляти зміни, котрі мають місце в процесі впровадження генерального плану, зокрема негативні зміни та потенційно небезпечні сигнали. Виявлення негативного впливу повинно супроводжуватись впровадженням пом'якшуючих заходів з чітким додержанням норм чинного законодавства.

Моніторинг, як комплексний захід спостереження за змінами стану довкілля повинен використовувати всі доступні методи, а саме:

- Аналіз статистичної інформації
- Візуальне спостереження (з фото- та відеофіксацією)
- Забір проб та лабораторні випробування.

Моніторинг довкілля відображує поточний стан населеного пункту та його зміни (включаючи здоров'я та умови життя населення) та сприяє накопиченню інформації для аналізу і подальшого плану розвитку.

При проведенні моніторингу реалізації рішень містобудівної документації особливу увагу треба звертати на своєчасне виконання робіт по інженерному обладнанню території, будівництву водопровідних, каналізаційних і теплових мереж, мереж газопостачання, дощової каналізації, очисних споруд, трасуванню центральних вулиць і проїздів та їх завершення до вводу в експлуатацію житлових і громадських споруд до початку процедур, вибору земельних ділянок для розміщення садибної забудови. В процесі нагляду необхідно стежити за комплексністю садибної забудови з обов'язковим завершенням будівництва об'єктів побутового та соціального обслуговування населення та благоустрою території до введення в експлуатацію житлових будинків.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання низки планувальних і технічних заходів, визначених в проекті генерального плану, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища, є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до

антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

Контролю підлягають санітарно-захисні зони промислових та інших виробничих об'єктів, що розвиваються, які повинні відповідати нормативним вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів ДСП №173-96». З обов'язковим виконанням заходів визначених робочою проектною документацією – розділом «Оцінка впливу на довкілля».

При моніторингу реалізації проекту містобудівної документації необхідно перевіряти виконання рішень по організації та обладнанню рекреаційних зон. У тому числі: створення зони зелених насаджень загального та спеціалізованого користування на локальних ділянках села та вздовж водних об'єктів населеного пункту.

Для кожного рівня стандартних процесів планування має бути відповідний рівень офіційної екологічної звітності для кожного населеного пункту окремо, щоб органи планування мали достатню детальну інформацію з офіційних джерел. Одним із варіантів реалізації даного завдання може бути створення штатної одиниці в складі виконавчих органів, що забезпечить збір та аналіз екологічних даних по території села. Для цього необхідно, керуючись принципами місцевого самоврядування зобов'язати всіх суб'єктів господарювання в межах села надавати щорічно в текстовому та графічному форматі інформацію про: кількість та місце розташування стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, межі санітарно-захисної зони, об'єм викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та дотримання норм граничнодопустимих викидів, об'єм утворення відходів, наявність місць видалення відходів та об'єм накопичення відходів, об'єм скидів стічних вод та їх відповідність встановленим нормам граничнодопустимих скидів.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади села про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

8.1 Пропоновані критерії оцінки змін стану довкілля, здоров'я населення та умов життєдіяльності

Екологічна проблема	Контрольний критерій	Метод контрольного вимірювання	Періодич. контрол. виміру
1	2	3	4
Атмосферне повітря			
Забруднення атмосферного повітря транспортом	Відповідність якості атмосферного повітря до діючих норм	Проби та лабораторні дослідження	1 рік (та по запиті)
Забруднення повітря стаціонарними джерелами	Кількість викидів від стаціонарних джерел	Аналіз статистичної інформації	1 рік
Водні ресурси			
Незабезпеченість населення якісною питною водою	Відповідність якості водопровідної та складу води існуючим нормам	Проби та лабораторні дослідження	1 рік (та по запиті)
Відсутність централізованого водовідведення	Наявність та обсяг скидів	Контрольні заміри	Періодично
Забруднення поверхневих вод р. Чортала	Рівень забруднення води р. Чортала Перевищення ГДК	Проби та лабораторні дослідження Аналіз статистичних даних	3 місяці
Заболоченість території вздовж р. Чортала	Розчистка річки від мулу та болотної рослинності	Візуальне спостереження у місцях ризику.	Періодично
Земельні ресурси			
Деградація ґрунтів внаслідок водної та повітряної ерозії	Зміни земельного покрову (зменшення, зміна текстури, та щільність ґрунту)	Візуальне спостереження у місцях ризику. Контрольні проби	2 рази на рік
Наявність кладовищ традиційного поховання біля житлової забудови	Закриття існуючих кладовищ із подальшим відкриттям нового на північному заході від меж села	Проби та лабораторні дослідження	Періодично
Біорізноманіття			
Скорочення біорізноманіття	Несанкціоноване знищення зелених насаджень	Спостереження, аналіз статистичної інформації	1 раз на рік
Поводження з відходами			
Відсутність сортування та роздільного збирання відходів	Наявність місць роздільного збору	Спостереження, Аналіз статистичної інформації	Періодично
Стан здоров'я населення			
Захворюваність по класах захворювань	Кількість захворілих Кількість звернень	Аналіз статистичної інформації.	1 раз на рік

Недостатня кількість спортивних майданчиків	Наявність, стан та доступність спортивних споруд	Аналіз статистичної інформації та спостереження за станом спортивних споруд і майданчиків	Періодично

9. Резюме

Узагальнюючи результати звіту, необхідно підкреслити, що генеральний план є невід’ємною складовою цивілізованого існування та розвитку. Саме цей стратегічний крок дозволяє обґрунтувати потреби населення у розвитку інфраструктури (зокрема лікарень та амбулаторій, шкіл та дошкільних установ), визначає можливості для поліпшення якості водопостачання, будування системи водовідведення, впровадження сучасних методів поводження з твердими побутовими відходами, підвищення рівня техногенної безпеки, побудови інженерної інфраструктури, та створення передумов для розбудови населеного пункту.

Тенденції, котрі спостерігаються у останні 15 років, це збільшення викидів в атмосферу, погіршення якості питної води (особливо при відсутності централізованого водопостачання та водовідведення), відсутність відновлення лісів та біорізноманіття, зростання виснажливого землеробства (зокрема збільшення площ під посів соняшнику), зменшення обсягів тваринництва, зменшення лікарень та медичних установ в межах Вознесенського району.

Необхідність соціально-економічного розвитку, та покращення умов життя населення обґрунтована реаліями сьогодення та необхідністю відбудови економіки Української держави. Той стан, що має місце в екології та соціально-економічному розвитку зараз не є задовільним. Інфраструктура, котра залишилася від радянських часів у «спадок», не відповідає потребам сучасного суспільства та нормам екологічної безпеки, зокрема у галузі охорони здоров’я. Не отримуючи підтримки та необхідних капіталовкладень, вона зношується та поступово руйнується. Це стосується капітальних споруд, установ загального користування, зокрема шкіл, лікарень, об’єктів культурного відпочинку тощо. Єдиним шляхом збереження населених пунктів є відновлення їх до сучасного комфортного безпечного існування та повернення до них молоді, збільшення робочих місць. Відповіддю на цей виклик повинна стати реалізація стратегії сталого розвитку на території с. Козубівка.

Розроблення та виконання генерального плану с. Козубівка є першим кроком у реалізації стратегії сталого розвитку сучасного населеного пункту, мешканці якого будуть пити чисту воду, дихати свіжим повітрям, піклуватися про стан здоров’я своєї родини.

Першочерговою метою буде створення системи централізованого водовідведення та нормалізація водопостачання. Цей крок забезпечить поліпшення

санітарних умов та сприятиме комфортному проживанню мешканців села.

Такі перспективні зміни, як поява зелених зон загального користування у вигляді парків, рекреаційної зони, спортивних територій, зроблять відпочинок більш різноманітним і створить позитивний вплив на здоров'я у довгостроковій перспективі.

Висновки щодо впливу генерального плану наведені у таблиці нижче. Оцінка проведена по п'ятибальній системі, оцінено як можливий позитивний вплив, так і ймовірний негативний вплив від виконання генерального плану.

Шкала оцінювання впливу виконання генерального плану

Оцінка	Який вплив за обраним параметром чинить на навколишнє середовище виконання документу державного планування?
1	За даним параметром, виконання документу чинить значний негативний вплив на навколишнє середовище, та створює небезпеку
2	За даним параметром визначається незначний негативний вплив, який не створює небезпеки для здоров'я населення та екології
3	Виконання документу не чинить впливу на довколишнє середовище та здоров'я населення
4	Виконання документу спричиняє незначний позитивний вплив на середовище або на здоров'я населення.
5	Визначається значний позитивний вплив за даним параметром на навколишнє середовище, або стан здоров'я населення від виконання документу державного планування.
к	Кумулятивний вплив за умови сукупної дії декількох шкідливих чинників

Висновки щодо впливу генерального плану

Критерій за яким визначається вплив від виконання документу державного планування	Перспектива (років)			Заходи щодо пом'якшення негативного впливу та інші зауваження
	1-3	3-10	10-15	
Атмосферне повітря				
Забруднення повітря автомобільним транспортом, у тому числі шумове забруднення	3	4	4	Необхідність збільшити кількість зелених зон загального користування до початку будівельних робіт
Забруднення повітря від сільськогосподарських та комунальних підприємств	3	3	3	
Забруднення повітря пилом під час зведення нової житлової забудови	3	3	4	
Забруднення повітря пилом під час незначного вітру	3	4	4	Необхідні зелені зони на межі села
Водний басейн				
Незабезпеченість населення якісною питною водою	4	4	5	З врахуванням запропонованих змін

Погіршення якості питної води, та нестабільність якості питної води.	4	4	5	Необхідно створення відстійника, або нових свердловин
Земельні ресурси				
Деградація ґрунтів в наслідок водної та повітряної ерозії	3	3	4	Створення санітарно-захисних зон
Посилення повітряна ерозія ґрунтів за рахунок знищення захисних зелених зон	3	4	5	
Біорізноманіття				
Скорочення біорізноманіття	3	4	5	Створення зелених зон
Поводження з відходами				
Відсутність сортування та роздільного збирання відходів	3	4	4	Вивезення сміття та відходів на полігон ТПВ за межі села.
Відсутність санкціонованого місця заховання відходів	3	4	4	
Здоров'я населення				
Відсутність зелених зон загального користування	3	4	5	Створення зелених зон
Розташування кладовищ традиційного поховання біля житлової забудови	3	3	3	Закриття кладовищ з подальшим відкриттям нового на північному заході від меж села
Недостатня кількість обладнаних спортивних споруд та майданчиків	4	4	4	
Техногенна безпека та інженерні мережі				
Відсутність пожежного депо	3	4	5	
Недостатня площа території пожежного депо	3	3	4	Передбачене розташування пожежного депо по вул. Шкільна на 2 пожежні машини
Погана якість покриття вуличної мережі населеного пункту	3	3	4	

Як видно з даних наведених у таблиці, виконання генерального плану не вчиняє негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, а по деяким напрямкам згодом спричинятиме позитивний вплив (за умови врахування побажань та зауважень).

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою Генерального плану с. Козубівка Вознесенського району Миколаївської області, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Генерального плану з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

За підсумками СЕО були запропоновані заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на житлову зону села, рекреаційний потенціал та історичний

ареал. З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, були проаналізовані окремі розділи Генерального плану. Така оцінка дозволила сформулювати ряд пріоритетних заходів щодо попередження, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення. Запропоновано незначні доповнення до проекту Генерального плану, зокрема в частині просторової організації території, що дозволить уникнути впливу проектних рішень на об'єкти історичної та культурної спадщини.

Таким чином, Мостівська сільська рада повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- забезпечення заходів із моніторингу стану довкілля, в першу чергу щодо якості водоносних горизонтів, а також якості води в р. Чортала;
- встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг, їх інтенсивне озеленення відповідно до вимог діючих санітарних норм і правил;
- встановлення для промислових та сільськогосподарських підприємств визначених законодавством розмірів санітарно-захисних зон;
- розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду;
- побудова системи питного водопостачання;
- побудова господарсько - побутової , дощової каналізацій та очищення стічних вод;
- модернізація дорожньої інфраструктури та сприяння розвитку електротранспорту;
- впровадження системи моніторингу стану довкілля, інтегровану із системою містобудівного кадастру.

Використані джерела:

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
2. Закон України «Про засади (стратегію) державної екологічної політики до 2020 року».
3. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності».
4. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України №296 щодо застосування методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.
5. Марушевський Г.Б. «Стратегічна екологічна оцінка».
6. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020».
7. Стратегія сталого розвитку Миколаївської області до 2020 року.
8. Паспорт Миколаївської області 2017р.
9. Комплексна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки в Миколаївській області на 2014-2019 роки.
10. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Миколаївській області у 2017 році (Миколаївська МДА).
11. Статистичний збірник « Міста та райони Миколаївської області у 2017 році».
12. Обласна цільова програма «Доступна медицина на 2018-2020 роки».
13. Регіональна комплексна програма з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Миколаївської області на 2012-2018 роки.
14. Регіональна програма розвитку водного господарства Миколаївської області на період до 2021 року.
15. Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Миколаївської області на 2018-2021 роки.
16. Регіональна програма «Питна вода Миколаївської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року».
17. Головне управління статистики у Миколаївській області.
18. Екологічний паспорт Миколаївської області 2018р.
19. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Миколаївській області у 2019 році.
20. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf8-14.html>
21. <https://nature.land.kiev.ua/links.html>